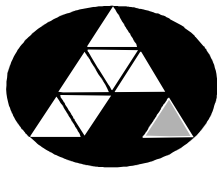

POHJOIS- KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma

Karri Shemeikka

EKOLOGISUUS ILOSAARIROCK-FESTIVAALIN RAKENTAMISESSA

Opinnäytetyö
Tammikuu 2012

POHJOIS-KARJALAN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ
Tammikuu 2012
Liiketalouden koulutusohjelma

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
p. 050 913 1784 p.050 311 9160

Tekijä
Karri Shemeikka

Nimike
Ekologisuus Ilosaarirock-festivaalin rakentamisessa

Toimeksiantaja
Joensuun Popmuusikot ry

Tiivistelmä

Ekologisuus, ympäristötyö ja -teot ovat asioita, joilla on suuri vaikutus tämän päivän yritysten toimintaan. Niillä on myös tärkeä vaikutus siihen, millaisen julkisuuskuvan yritys luo sidosryhmiinsä ja yhteiskuntaan. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten kesällä 2011 Ilosaarirockin rakentamisessa mukana olleet palkalliset ja vapaaehtoiset työntekijät näkevät ekologisuuden osana tapahtuman tuotantoa. Lisäksi selvitettiin millaiseksi he kokevat ympäristöteot oman työsuorituksen ohessa ja kuinka tärkeänä he pitävät ympäristötyötä yleisellä tasolla.

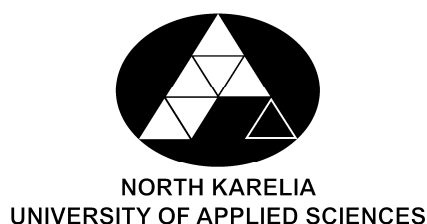
Opinnäytetyön teoriaosiossa keskitytään ekologisuuteen ja siihen liittyvään kestäväan kehitykseen sekä ekotehokkuuden eri mittareihin, kuten hiilijalanjälki ja ekologinen selkäreppu. Tutkimusosiossa analysoidaan joulukuussa 2011 tehdyn kyselyn tuloksia, jonka pohjalta on listattu toimeksiantajalle eri kehitys- ja toimenpide-ehdotuksia.

Opinnäytetyön menetelmiä ovat laadullinen- ja toimintatutkimus. Kyselytutkimus laadittiin teoreettisen pohjan sekä Joensuun Popmuusikot ry:ssä työskentelevien työntekijöiden avustuksella. Kyselylomake toteutettiin Typala-ohjelmalla ja se lähetettiin kohderyhmälle sähköpostin välityksellä.

Kieli
suomi

Sivuja 38
Liitteet 1
Liitesivumäärä 10

Asiasanat
Ekologisuus, kestäväkehitys, festivaali

THESIS
January 2012
Degree Programme in
Business Economics
Karjalankatu 3
FIN 80200 JOENSUU
FINLAND
tel+ 358 (0)50 913 1784. (0)50 311
9160

Author
Karri Shemeikka

Title
Ecological Aspects of Constructing the Ilosaarirock Festival

Commissioned by
Joensuun Popmuusikot ry

Abstract

Ecology, environmental work and actions have a major impact on today's businesses. They are also important impact factors affecting the kind of an image the company creates among its stakeholders and in the surrounding society. The purpose of this thesis was to determine how the salaried and the volunteer workers involved in the organization and construction of the Ilosaarirock Festival see ecological aspects of the event production. The thesis also explains how the workers experienced their own environmental actions as part of their own job performance and how important they considered environmental work in general.

The theoretical section of this thesis focuses on the ecology, and sustainable development associated with it, as well as different indicators of eco-efficiency, carbon footprint and ecological backpack. The survey made in December 2011 is reported in the empirical section of the thesis. On the basis of survey results, different development suggestions proposals for action have been enlisted for the commissioning association.

The thesis included both qualitative and action research methods. The survey was developed on the basis of a theoretical framework and with the assistance of the employees of the Joensuun Popmuusikot ry. The questionnaire was made using Typala program, and it was sent to the target group via e-mail.

Language
Finnish

Pages 38
Appendices 1
Pages of Appendices 10

Keywords
Ecology, Sustainable Development, Festival

Sisältö

1	Johdanto	5
1.1	Taustatietoa toimeksiantajasta	6
1.2	Tunnustuksia ympäristötyöstä.....	9
2	Opinnäytetyön rakenne ja tavoitteet.....	10
3	Ekologisuus	10
3.1	Ekologinen imago ja mielikuva	10
3.2	Markkinointi ja ekologisuus.....	12
3.3	Ekologisuuden mittarit	13
4	Ekotehokkuus	15
4.1	Ekotehokkuuden mittarit.....	16
4.1.1	Tuotteen elinkaari.....	16
4.1.2	Ekologinen selkäreppu	16
4.1.3	Materiaalipanos, MI	17
4.1.4	MIPS-menetelmä.....	17
5	Ympäristötyö.....	18
6	Kestävä kehitys	19
6.1	Ekologinen kestävyys.....	20
6.2	Kestävä talous	20
6.3	Sosiaalinen kestävyys.....	21
6.4	Kulttuurinen kestävyys.....	21
6.5	Kestävä johtaminen	21
6.6	Kestävät hankinnat	22
6.7	Vastuullinen kuluttaminen	22
6.8	Kestävät kuljetukset	23
6.9	Kestävää energiataloutta	23
6.10	Eettisesti kestävä liiketoiminta.....	24
7	Tutkimusmenetelmät.....	25
7.1	Laadullinen toimintatutkimus	26
7.2	Aineiston kerääminen.....	27
8	Tulokset.....	28
8.1	Yhteenveto	31
9	SWOT-analyysi.....	32
9.1	Vahvuudet	32
9.2	Heikkoudet	33
9.3	Mahdollisuudet.....	33
9.4	Uhat	34
10	Pohdintaa.....	34
10.1	Kehitysehdotuksia.....	35

1 Johdanto

Tänä päivänä ympäristöasioiden ja -arvojen merkitys on monelle hyvin tärkeää ja varsinkin yritysten sidosryhmistä kuluttajat haluavat tietää, millaista liiketoimintaa he tukevat. Ympäristötietoinen kuluttaja haluaa tietää tuotteen tai palvelun hinnan ja laadun lisäksi myös sen, millainen vaikutus niillä on yhteiskuntaan ja ympäristöön. Nämä tärkeät arvot vaikuttavat myös työnhakijoihin. He ovat entistä enemmän kiinnostuneita työtehtävistä ja -yhteisöistä, joissa on otettu huomioon yrityksen vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan. (Könnölä & Rinne 2001, 11.) Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää, miten ekologisuus näkyy Ilosaarirockin rakentamisessa.

Idea opinnäytetyön tekemiseen tuli huhtikuussa 2010, kun opinnäytetyön tekijä oli suorittamassa työharjoittelua Joensuun Popmuusikot ry:ssä ja keskusteli aiheesta yhdistyksen toiminnanjohtajan kanssa. Heillä oli tarvetta saada tietää enemmän miten ekologisuus huomioidaan Ilosaarirockin rakentamisessa työntekijän näkökulmasta.

Opinnäytetyö on kvalitatiivinen toimintatutkimus, jonka pohjalta tehtiin kyselytutkimus joulukuussa 2011. Kohderyhmäksi kyselylle valittiin Ilosaarirockin rakennuksessa vuonna 2011 työskennelleet vapaaehtoiset ja palkalliset työntekijät.

Taustatietoa toimeksiantajasta

Joensuun Popmuusikot ry on vuonna 1971 perustettu elävän musiikin yhdistys, joka edistää ja tukee popmusiikin harrastusta Pohjois-Karjalassa sekä kohottaa sen taiteellista tasoa. Sen toimintaan kuuluvat Ilosaarirockin, Rokumentti -elokuvafestivaalin järjestäminen, Ravintola Kerubi sekä apurahojen jakaminen yhdistyksen rahastosta. Yhdistyksen toiminta perustuu yleishyödyllisyyteen ja aatteellisuuteen. (Pyykkönen 2010.)

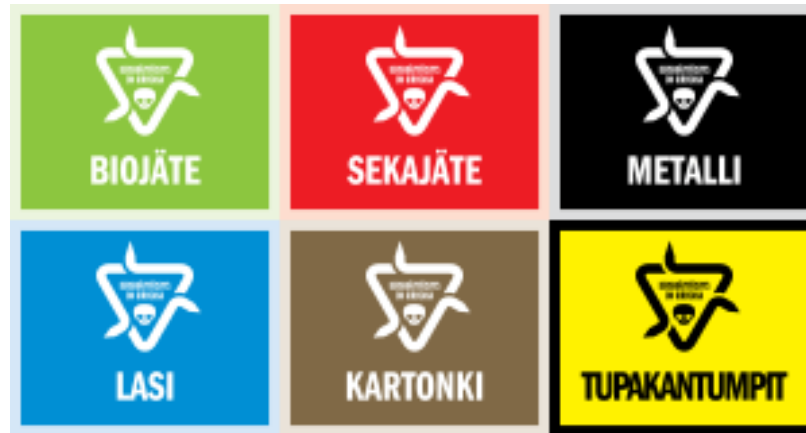
Yhdistyksen organisaatio koostuu hallinnosta (13 henkilöä), yhdistyksen jäsenistä (191 henkilöä vuonna 2008), palkatuista vakituisista työntekijöistä (5 henkilöä), määräaikaista palkatuista (30 henkilöä), vapaaehtoisista vastuhenkilöistä (80 henkilöä) sekä vapaaehtoisista talkoolaisista (yli 1600 henkilöä). Myös yhteistyökumppaneita on useita eri yhdistyksistä ja seuroista. Joensuun Popmuusikot ry:n hallitus vastaa yhdistyksen toiminnasta ja päätöksistä. Se valitaan vuosittain jäsenten keskuudesta yhdistyksen sääntömääräisessä vaalikokouksessa. (Joensuun Popmuusikot ry. 2012.)

Ensimmäisen kerran vuonna 1971 järjestetyn Ilosaarirockin tarkoitus oli lisätä rockmusiikin vähäistä tarjontaa Joensuussa. Alkuvuosina Ilosaarirock järjestettiin nimensä mukaisesti Joensuun keskustassa sijaitsevassa Ilosaareissa. Tapahtuman kasvamisen rajoitteena oli Ilosaaren rajallinen pinta-ala, joten vuonna 1991 Joensuun Popmuusikot ry alkoi järjestää tapahtumaa Joensuun Laulurinteellä. (Kettunen 2000.) Suuremman festivaalialueen myötä Ilosaarirock kasvoi suureksi massatapahtumaksi, joka toi mukanaan myös suuremman riskin kuormittaa ympäristöä. Nykyisin festivaalin toteutuksen pääprioriteetti on olla mahdollisimman ympäristöystävällinen. Siksi Ilosaarirock on laatinut kahdeksan ympäristölupausta (kuva 1), joilla se haluaa tuoda esille tapahtuman ”vihreää” imagoa. (Joensuun Popmuusikot ry. 2011a.)

Kuva 1. Ilosaarirockin kahdeksan ympäristölupausa. (Joensuun Popmuusikot ry. 2011a.)

1. Ilosaarirock minimoi jätemääriä luopumalla flyereistä, yksittäispakkauksista, keräämällä ja kierrättämällä biojätteen, siivoamalla festivaalialueen nopeasti ja tehokkaasti.
2. Festivaalin anniskelualueilla käytetään vain kierrätykseen kelpaavia tölkkejä ja uudelleenkäytettäviä ja pestäviä kovamuovimukeja. Festivaalin somistukset tehdään kierrätettävistä materiaalista ja samoja rakenteita käytetään vuodesta toiseen. Ruokamyymälät käyttävät ainoastaan biohajoavia astioita ja ruokailuvälineitä, joten koko festivaalin ruokailusta aiheutuva jäte on biohajoavaa ja mahdollista kierrättää biojätteenä. Vuoden 2011 tavoite oli saada 25 prosenttia jätteistä jatkokäsittelyyn ja se ylittyi noin 3 prosentilla. Kampanjalla ”kertakäyttöisyys on kirosana” Ilosaarirock pyrkii herättämään ihmisten huomiota, jotta he välttäisivät kertakäyttöisten kulutustavaroiden ostamista. Vuonna 2010 Ilosaarirock julkaisi omat kierrätysymbolit, jotka opastavat festivaalivieraita lajittelemaan jätteet oikeisiin paikkoihin. (kuva 2).

Kuva 2. Kierrätysymbolit (Joensuun Popmuusikot ry. 2011b.)

3. Noin kolmesataa siivoojaa kiertää aluetta festivaalin rakentamisen, itse tapahtuman sekä jälkisiivouksen ajan. Lisäksi erilliset pullonkeräysryhmät huolehtivat siitä, että pullot päätyvät kiertoon eivätkä aiheuta turhia jalkapohjavammoja festivaalivieraille. Ilosaarirock lupaa myös, että alue on siistimpi festivaalin jälkeen kuin ennen sitä.
4. Hiilijalanjälkeä on tarkoitus pienentää huomattavasti seuraavan viiden vuoden aikana. Tätä kontrolloidaan laskemalla hiilijalanjälki vuosittain päästökartoituksella.
5. Ilosaarirockin kuluttamasta sähköstä 99 % on niin kutsuttua vihreää sähköä. Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n tarjoama vihreä sähkö tuotetaan vesivoimalla, puuenergialla ja tuulivoimalla.
6. Rakentamisen ja itse festivaalin aikana liikenne lisääntyy suuresti Joensuun alueella. Tätä ympäristörasitusta Joensuun Popmuusikot ry pyrkii pienentämään hankkimalla tavarat mahdollisuuksien mukaan lähialueen toimittajilta. Festivaalin työntekijöitä kannustetaan käyttämään henkilöautojen sijaan polkupyöriä, jonka edistämiseksi heille on hankittu niitä vapaaseen käyttöön. Rakentamisessa tarvittavat työkonemat on saatavuuden salliessa vuokrattu sähkötoimisina.
7. Festivaalin järjestäjä pyrkii edistämään ekologista ajattelutapaa yhteistyökumppaneiden, työntekijöiden ja asiakkaiden keskuudessa.

8. Hankintoja tehdessään Ilosaarirock pyrkii valitsemaan eettisten normien mukaisesti tuotettuja tuotteita ja palveluita. (Joensuun Popmuusikot ry. 2011b.)

1.1 Tunnustuksia ympäristötyöstä

Vuonna 1998 perustettu Yourope on Euroopan festivaalijärjestys, johon kuului vuoden 2011 lopussa 26 jäsenmaata ja 70 jäsenfestivaalia. Suomen musiikkifestivaaleista Youropeen kuuluivat Ilosaarirock, Provinssirock ja Ruisrock. Yourope on laatinut eri tavoitteita, joita sen jäsenfestivaalit ovat myös sitoutuneet noudattamaan. Nämä tavoitteet ovat edistää terveys- ja turvallisuusasioita, suojella ympäristöä, saada yhtenäisempi käytäntö desibelirajojen, lakien ja verojen osalta. Lisäksi pyritään järjestämään tapaamisia, toimimaan välittäjänä festivaalijärjestäjien ja hallinnon kesken sekä lisäämään Youropen tunnettavuutta. Kattojärjestön kommunikaation lisäämiseksi tehdään ulospäin yhteistyötä eurooppalaisten festivaalien keskuudessa ja siitä saadaan samalla jäsenille etua tuottava globaali organisaatio. (Yourope 2006b.) Vuonna 2008 Youropeen myöntämä Green'n'Clean -ympäristösertifikaatti lanseerattiin Suomessa ja samana vuonna se myös myönnettiin Ilosaarirockille. (Ilosaarirock 2011.)

A Greener Festival Ltd on vuonna 2006 perustettu yhtiö, jonka tavoitteena on edistää ja rohkaista kestävästä kehityksestä ja ympäristötyöstä. Sen toiminta on keskittynyt tuottamaan erityisesti tutkimustietoa, koulutusmateriaaleja ja informaatiota kestävien tapahtumien trendeistä. Alkujaan Euroopassa ja nyt koko maailmalla tunnettu yritys on tehnyt useita kestävästä kehityksestä edistämiseen liittyviä tutkimuksia, jotka tutkivat tapahtumakävijöiden ja -järjestäjien asenteita ja päämääriä. (A Greener Festival 2011.)

Vuonna 2011 A Greener Festival myönsi Ilosaarirockille tunnustuksen hyvästä ympäristötyöstä ja kestävästä kehityksestä edistämiseksi. Ilosaarirockille myönnetty tunnustukset ovat konkreettinen osoitus siitä, että tapahtuman järjestäjät panostavat ympäristöystävällisyyteen ja vihreisiin arvoihin. Ilosaarirockin vihreitä periaatteita ovat vihreän sähkön käyttäminen, kierrätyksen tehostaminen, julkiseen liikenteeseen ja kimpakyyteihin kannustaminen sekä hankinnoissa kestävyys, reilun kaupan ja paikallisuuden suosiminen. (Kilpiä 2011.)

2 Opinnäytetyön rakenne ja tavoitteet

Tämä opinnäytetyö koostuu kahdesta pääosasta, tietoperustasta ja tutkimusosiosta. Tietoperustassa selvitetään, mitä eri seikkoja sisältää ympäristöteoista festivaalin rakentamisesta puhuttaessa. Teoriaosuudessa painotetaan pääasiassa ekologisuuden ja kestävä kehityksen eri osa-alueisiin. Työn tutkimusosio koostuu laadullisesta tutkimuksesta sekä tutkimustulosten analysoinnista ja kehitysehdotuksista. Laadullinen tutkimus on toteutettu joulukuussa 2011 tehdyn kyselyn tulosten perusteella. Opinnäytetyön päätavoite oli selvittää Joensuun Popmuusikot ry:lle, kuinka ekologisuus ilmenee Ilosaarirockin rakentamisessa ja miten palkalliset ja vapaaehtoiset työntekijät ovat kokeneet ympäristötyön osaksi tapahtuman rakentamista.

Tässä opinnäytetyössä festivaalilla tarkoitetaan Ilosaarirockia, joka on suuri ulkoilmatapahtuma ja sen aikana päivittäinen kävijämäärä on noin kaksikymmentäseitsemäntuhatta (27000) henkeä. (Kilpiä 2011.) Muut keskeiset termit ovat ekologisuus, ekotehokkuus, ympäristötyö ja kestävä kehitys. Käsitteillä voi olla useita merkityksiä ja tulkintoja asiayhteydestä riippuen.

3 Ekologisuus

Ihminen on omalla toiminnallaan tärkein ympäristössä vaikuttava tekijä. Jatkuvasti kasvava maailman väkiluku lisää luonnonvarojen käytön kiihtyvyyttä. Tällä on suuri vaikutus elinympäristöjen tuhoutumiseen ja olemassa olevaan massiiviseen eliölajien sukupuuttoaaltoon. Edellä mainituissa yhteyksissä ekologia on päivittäin esillä tiedotusvälineissä ja politiikassa. Ekologian ensisijainen tehtävä on tuottaa tietoa yhteiskunnalle, jota voi käyttää, kun suunnitellaan ympäristölle parempia vaihtoehtoja. (Hanski, Lindström, Niemelä, Pietiäinen & Ranta 1998, 13.)

3.1 Ekologinen imago ja mielikuva

Imago ja mielikuva ovat molemmat asioita jotka kuluttaja luo omassa mielessään, joten sisällöllisesti nämä termit tarkoittavat samaa asiaa. Vaikka yrityksellä ei olisi systemaatt-

tista imagon kehittämistapaa, se ei voi jättää huomioimatta millaisen mielikuvan se luo ulkopuolelle. Liiketoiminnan menestyksen kannalta onkin tärkeää, suunnitella tietoisesti oikeanlainen mielikuva yrityksestä, joka välittyy eteenpäin sen toiminnalle tärkeiden henkilöiden keskuudessa. Yrityksen imago muodostuu kuluttajien asenteiden, tunteiden, uskomusten, tietojen ja kokemusten summasta. Ihminen jolla ei ole henkilökohtaisia kokemuksia yrityksen tuotteesta tai palvelusta, luo hän mielessään oman näkemyksen niiden imagosta. Silloin hänen mielikuviin vaikuttavat asiat ovat uskomukset, tunteet ja asenteet. Tietojen ja kokemusten kautta luotu mielikuva syntyy asiakkaalle silloin, kun hän on ollut kontaktissa yritykseen. Tämän tapahtuman kautta kuluttajalle muodostuu se mielikuva, jonka yritys on itse rakentanut tuotteilleen ja palveluilleen. (Rope 2000, 175–177.)

Ekologisuus on sana, joka on nykyisin monen ihmisten ajatuksissa. Tämä vaikuttaa myös heidän ostopäätöksiin, kun he miettivät yhä enemmän millaisia ekologisia ja eettisiä vaihtoehtoja löytyy hyödykkeiden tarjonnasta. Näin ollen myönteinen ajattelutapa kestävästä kehityksestä, ekologisuudesta ja eettisyydestä kohottavat yrityksen imagoa kuluttajien silmissä. (Varsinais-Suomen yrittäjät 2008.)

Yrityksen imagoon vaikuttaa myös se, miten organisaatiossa tiedotetaan ympäristöystävällisyydestä, kestävästä kehityksestä päämäärästä sekä vihreistä arvoista sen sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille. Sisäisiä sidosryhmiä ovat organisaation johtajat, omistajat ja työntekijät. Heidän keskinäinen tiedonsiirron täytyy olla kunnossa, jotta kaikki henkilöt organisaatiossa tietävät miten missäkin asiassa toimitaan. Hyvin tiedossa oleva ympäristötyö organisaation kaikilla tasoilla näkyy myös sen ulkopuolisille sidosryhmille. Tällaisia ovat sponsorit, kaupat, urakoitsijat, tavarantoimittajat, viranomaiset, artistit, kilpailijat, tapahtumapaikan omistajat, media, asiakkaat, teollisen sektorin organisaatiot, talkoolaiset, paikallis- ja etujärjestöt sekä eri yhdistykset. (Jones 2010, 37–38, 47–55.)

Vastuullinen liiketoiminta asettaa yrityksille vaatimuksia ja tavoitteita sille itselleen ja koko verkostolle joihin niiden toiminta vaikuttaa. Näihin haasteisiin yrityksen täytyy suunnitella strategiat ja eri toimintamallit jotka minimoivat ympäristöhaittoja ja kuinka pystytään hallitsemaan ympäristöasiat kaikilla sen osa-alueilla. Myös sellaiset yritykset joiden toimintaan kuuluu luoda ympäristöä säästäviä tuotteita, prosesseja ja toimintamalleja ovat kasvava osa nykypäivän yrityksistä. Näillä myynti artikkeleilla voidaan

tukea ympäristövaikutuksien pienentämistä julkisella sektorilla, kuluttajien keskuudessa ja toisien yritysten toiminnassa. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2010.)

3.2 Markkinointi ja ekologisuus

Markkinoinnin tarkoitus on lisätä asiakkaiden ostohalukkuutta tuomalla esille ne tuotteet ja palvelut, jotka soveltuvat parhaiten asiakkaiden tarpeisiin. Sen ajatteluperusta voidaan jaotella kahdeksi eri alueeksi, joita ovat sisäinen ja ulkoinen markkinointi. Sisäisen markkinoinnin tavoite on saada aikaan, edistää ja pitää yllä kilpailuetua kehittämällä tuotteesta parempi kuin kilpailijoilla, nämä toimenpiteet helpottavat hyödykkeiden myymistä. Ulkoisen markkinoinnin tarkoitus on saada uusia asiakassuhteita sekä kehittää ja ylläpitää niitä jatkossa, jotta saadaan hyvä ja tuottava asiakassuhde. (Rope 2000, 30–31.)

Ympäristömarkkinointia käytetään nykyisin yhä useamman yrityksen mainonnassa. Siihen voidaan luokitella kaikki se mainonta, joka viestittää tuotteiden tai palveluiden ympäristövaikutuksista. Tätä markkinointikeinoa tuodaan esille yleisesti tuoteselosteissa ja viestimissä. (Dolceta 2011.) Myös kuluttajien kasvava kiinnostus tuotteiden ja palveluiden vaikutuksista ympäristöön on lisännyt yrityksissä ympäristöaiheisten väittämien käyttöä, sen yrityskuvamainonnassa ja myyntiartikkeleiden markkinoinnissa. Tieto siitä, miten tuote tai palvelu vaikuttaa ympäristöön on kuluttajille tärkeä asia. (Kuluttajavirasto 2002.) Asiakkaat eivät ole ainoa sidosryhmä joka huomio yritysten ympäristölle myönteiset teot. Heidän lisäksi myös rahoittajat, sijoittajat ja osakkeenomistajat ovat kiinnostuneet sellaisista kohteista, joiden toimintaan sisältyy ympäristösuorituksia. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2010.)

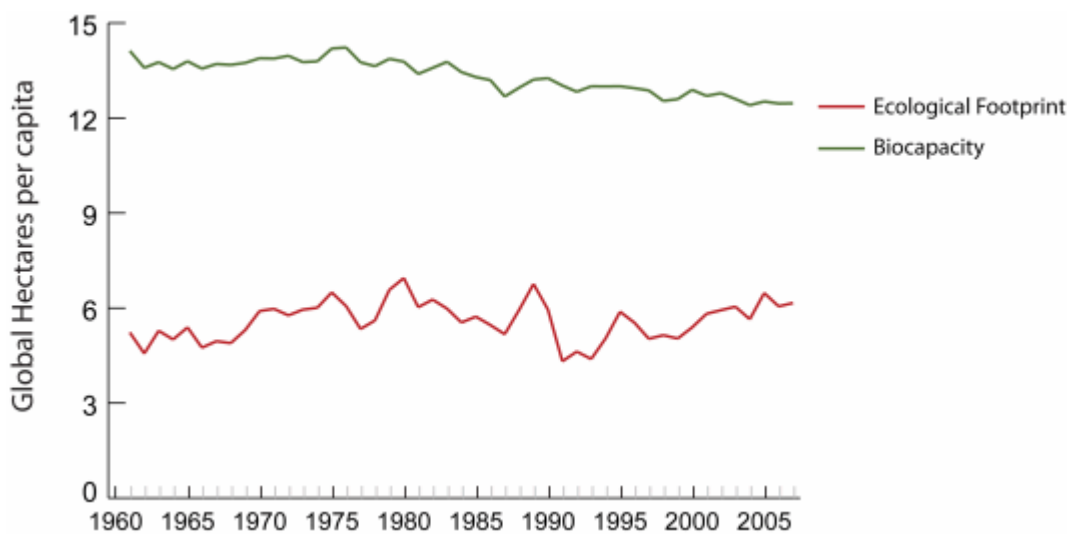
Ympäristömarkkinoinnissa on oltava tarkka millaisia termejä yritys käyttää tuotteidensa mainonnassa. Termien tulisia olla yksiselitteisiä, että asiakas ymmärtää niiden tarkoituksen selkeästi. Moniselitteisiä nimityksiä tulisi välttää, koska riski käsittää termi väärällä tavalla on siten mahdollinen. Väittämiä kuten esimerkiksi ”vihreä”, ”luontoystävällinen” tai ”eko-tuote” voidaan käyttää markkinoinnissa hyödyksi, kunhan varmistetaan, että hyödykkeet vähentävät tosiperäisesti ympäristön kuormittamista sen elinkaarensa aikana. (Kuluttajavirasto 2002.)

3.3 Ekologisuuden mittarit

Yleisiä ekologisuuden mittaamiseen käytettäviä mittareita ovat ekologinen jalanjälki, hiilijalanjälki ja ekotehokkuuden laskemiseen käytettävät mittarit kuten tuotteen elinkaari, ekologinen selkäreppu ja materiaalipanos. (Metsähallitus 2011.) Näillä mittareilla on mahdollista selvittää Ilosaarirockin toteutuksessa ne kohdat, joissa voidaan toimia ekologisemmin.

Ekologinen jalanjälki kertoo, miten luonto kykenee uudistamaan kansakuntien luonnonvarojen käytön aiheuttamaa kulutusta. Kansakunnan aiheuttama jalanjälki koostuu siitä kokonaispinta-alasta, joka tarvitaan tuottamaan sen kuluttaman kuidun ja ruuan, hajottaman jätteen sen energian tuotannosta ja varaaman tilan sen perusrakenteille. Ekologisia palveluita ja luonnonvaroja kulutetaan kaikkialla maailmassa ja ekologinen jalanjälki on siitä muodostuva summa. (Tilastokeskus 2006.)

Vuonna 2007 maapallon kaikkien asukkaiden keskimääräinen ekologisen jalanjäljen suuruus oli maailmanlaajuisesti 2,7 hehtaaria per asukas ja Suomessa kyseisen jalanjäljen laajuus oli 6,2 hehtaaria per asukas. (Global Footprint Network 2010.) Tästä voidaan helposti päätellä, kuinka tärkeistä asioista puhutaan kun mietitään ympäristötekojen tärkeyttä. Kuvaajan 1. punainen käyrä kertoo, kuinka monta hehtaaria on ollut yhden suomalaisen henkilön ekologinen jalanjälki aikavälillä 1960 – 2007.

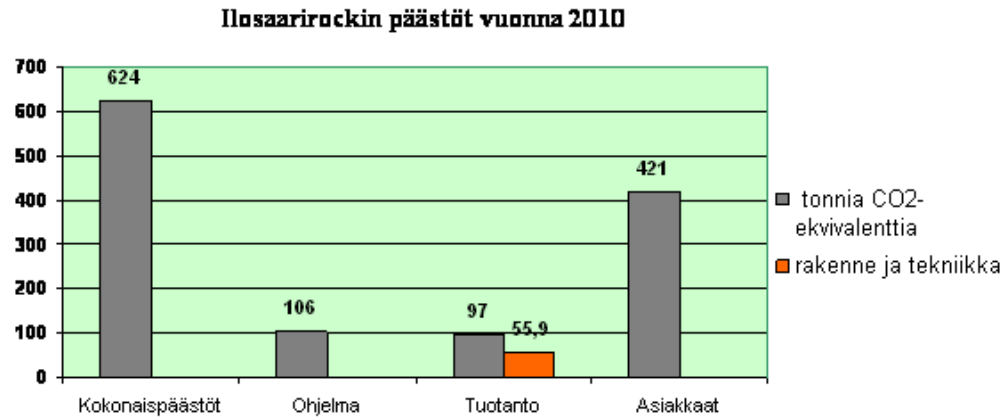
Kuvio 1. Suomen ekologinen jalanjälki hehtaaria per asukas. (Global footprint network 2010.)

Hiilijalanjälki on nykyisin yksi yleisin mittari, jota on käytetty ilmastovaikutusten mittaamiseen. Sen avulla voidaan mitata yksittäisen yrityksen, tuotteen, palvelun tai henkilöiden tuottamaa suoraan ja välillisesti aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärää, joka muodostuu raaka-aineista, käytetystä energiasta ja kuljetuksista. (Carbon Trust 2011.)

Yrityksille hiilijalanjäljen laskemisesta on välitöntä etua sen toiminnalle. Sen avulla voidaan saada ympäristövastuullinen imago yrityksen sidosryhmien keskuudessa. Kun ympäristöteot kohdistetaan oikeisiin kohteisiin, saadaan kustannussäästöjä ja yrityksen arvostuksen kasvamista yhteiskunnassa. Hiilijalanjälkilaskelmat antavat myös tutkittua tietoa yrityksen aiheuttamista ympäristövaikutuksista, joita voidaan edellyttää esimerkiksi ympäristölupien ehdoissa. (Nevalainen 2009, 27.)

Joensuun Popmuusikot ry teetti vuosina 2010 – 2011 tutkimuksen Ilosaarirockin päästöistä ja hiilijalanjäljestä. Tutkimuksen tavoite oli luoda monivuotiset mittarit, joilla pystytään vertailemaan ja laskemaan päästöjä tulevina vuosina. Näin festivaalista saataisiin tulevaisuudessa mahdollisimman ympäristöystävällinen tapahtuma. Näiden mittausten avulla on pystytty laskemaan jokaisen rakennuksessa tarvittavan työkoneen ja avoneuvon aiheuttamat päästöt, sähkön- ja vedenkulutuksen sekä rakentamisesta syntyvien jätteiden määrä. (Kilpiä 2011.)

Eri toiminnoista aiheutuvia päästöjä kuvataan hiilidioksidiekvivalentilla (CO₂-ekv). CO₂-ekvivalentti toimii mittarina, jonka avulla toimintoja voidaan verrata toisiinsa. Ilosaarirockin hiilijalanjälkimittaus on jaettu kolmeen osa-alueeseen: ohjelma, tuotanto ja asiakkaiden kulkeminen. Rakentaminen kuuluu osaksi tuotantoa ja on sen suurin päästöjen aiheuttaja. Vuonna 2010 sen osuus tuotannon päästöistä oli 57,6 % ja koko festivaalin toteutuksen päästöistä 8,9 % (taulukko 1). (Rantanen 2011, 18, 24, 35.)

Kuvio 2. Ilosaarirockin päästöt vuonna 2010

4 Ekotehokkuus

Ekotehokkuus on ajatukseltaan hyvin selkeä. Sen perimmäinen tarkoitus voidaan tiivistää kahteen sanaan: enemmän vähemmästä, joten ekotehokkuuden ansiosta yrityksellä voi olla mahdollisuus luoda ekologisista toiminnoista ekonomiaa. Ekotehokkuusajattelun taustalla on pyrkimys löytää ratkaisuja ympäristöongelmiin niin paikallisella kuin globaalilla tasolla. Suomessa se on suuri haaste etenkin paljon energiaa ja raaka-aineita kuluttavalle teollisuudelle, koska merkittävä osa tuotannosta perustuu edelleen runsaalle luonnonvarojen käytölle. (Rissa 2001, 10.)

Ekotehokkuus voi kaikessa haastavuudessaan tuoda vastapainoisesti esille uusia innovaatioita ja tuoda lisäarvoa palveluille ja tuotteille, mikä tyydyttää kuluttajien tarpeita entistä paremmin. Pitkälle jalostettuihin ja vähän luonnonvaroja kuluttaviin tuotteisiin ja palveluihin panostaminen on myös kansantaloudellisesti kannattava teko. Sen ansiosta kansakunta saa huomattavasti enemmän työpaikkoja ja hyvinvointia mitä perinteiseen massatuotantoon sijoitettu euro. Ekotehokkuuden lisäämisellä on oleellinen vaikutus yritykselle, jonka päämäärä on kestävä kehitys. Tämä edellyttää, että yritys tähtää keskipitkällä aikavälillä luonnonvarojen kulutuksen alentamiseen murto-osaan nykyisestä. Kun luonnonvarojen käytön tehokkuus lisääntyy, voi yritys katkaista yhteyden talouskasvun ja ympäristöhaittojen välillä. Periaatteessa kestävään kehitykseen tähtäävää ekotehokasta toimintaa on mahdollista harjoittaa millä alalla tahansa. (Rissa 2001, 10.)

4.1 Ekotehokkuuden mittarit

4.1.1 Tuotteen elinkaari

Tuotteen elinkaaren mittauksella voidaan havainnollistaa sen kiertokulku raaka-ainelähteeltä uusiokäyttöön tai kaatopaikalle. Jokaisessa vaiheessa siihen käytetään erilaisia panoksia, kuten energiaa, materiaaleja ja vettä sekä aiheutetaan päästöjä ja kuormituksia ilmaan, veteen tai maaperään.

$$\begin{array}{c} \text{Tuotteen elinkaari} \\ = \\ \text{raaka-aineiden hankinta + kuljetukset + tuotteen valmistus} \\ \text{+ jakelu + käyttö + jätteiden käsittely} \end{array}$$

Kuva 2. Tuotteen elinkaareen sisältyvä tuotantoprosessi (Tampereen luontokoulu 2011.)

4.1.2 Ekologinen selkäreppu

Ekologinen selkäreppu on saksalaisen Wuppertal-instituutin kehittämä Mips-menetelmä (Material Input Per Service Unit eli materiaalipanos tuotettua palvelua kohden), joka kertoo kuinka paljon tuotteen valmistus, käyttö ja hävittäminen aiheuttavat luonnonvarojen kulumista. Ekologinen selkäreppu ei mittaa suoraan materiaalien ja niiden käytön aiheuttamia ympäristövaikutuksia kuten päästöjä tai jätemääriä, vaan se mittaa tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa luonnonvarojen kulumista elinkaarensa aikana. Selkäreppun painoa ei pystytä määrittelemään suoraan materiaalin painosta, vaan se painaa yleensä huomattavasti enemmän kuin itse tuote. Suomessa ja muissa pitkälle teollistuneissa maissa jokainen asukas kerää viikossa noin tuhatviisisataa (1500) kiloa painavan ekologisen selkäreppun. Tämä vastaa noin kolmensadan (300) kauppakassin verran luonnonvaroja. Suurin osa näistä kiloista jää näkemättä, koska ne kuuluvat tuotteiden elinkaaren alkuvaiheeseen. Ekologinen selkäreppu on yhtä kuin luonnonvarojen määrä (kg), jonka tuotteen valmistaminen on vaatinut vähennettynä tuotteen oma paino. (Rissa 2001, 58, 63.)

$$\begin{array}{c} \text{Ekologinen selkäreppu} \\ = \\ \text{Luonnonvarojen määrä (kg), jonka tuotteen valmistamiseen} \\ \text{on tarvittu – tuotteen oma paino} \end{array}$$

Kuva 3. Ekologisen selkäreppun sisältö (Tampereen luontokoulu 2011.)

4.1.3 Materiaalipanos, MI

Materiaalipanos eli MI-kerroin kertoo kiloissa (kg) sen määrän, kuinka paljon tarvitaan luonnonvaroja jonkun tietyn raaka-aineen tai tuotteen valmistamiseen. Sen avulla voidaan verrata materiaalien aiheuttamaa ympäristökulutusta ja laskea tuotteelle sen ekologinen selkäreppu. Materiaalipanosta voidaan vähentää käyttämällä energialähteitä ja raaka-aineita, joiden MI-kerroin tai ekologinen selkäreppu on vähäinen. (Ritthoff, Rohn, Liedtke & Merten 2002, 15.)

$$\begin{array}{c} \text{materiaalipanos, MI (Material Input)} \\ = \\ \text{tuotteen omapaino + sen ekologinen selkäreppu} \end{array}$$

Kuva 4. Materiaalipanos, MI (Turun kaupunki 2012.)

4.1.4 MIPS-menetelmä

Materiaalitehokkuuden mittari MIPS kertoo, millainen materiaalipanos tarvitaan jonkun tietyn palveluyksikön tuottamiseen. Sen avulla on huomattu, että tuotteen tai palvelun elinkaaren aikaisen luonnonvarojen kuluttamisen dematerialisoinnilla niistä saadaan ekotehokkaampia joka on välttämätön edellytys kestäväälle kehitykselle. Palvelusuorite (S) tarkoittaa, miten suuri hyödyn määrä siitä saadaan. Näitä ovat esimerkiksi tuotteen elinkaaren aikana tehdyt käyttökerrat tai liikkumiseen käytetyt kilometrit. Tuotteesta saatavaa palvelua (S) voidaan lisätä sen uudelleenkäytettävyydellä, huollettavuudella, parannettavuudella, korjattavuudella, helppokäyttöisyydellä, täydennettävyydellä ja käyttövarmuudella. Materiaalin tehokkuutta voidaan lisätä myös tuotteen ostamisen sijaan vuokraamalla, käyttämällä leasing-palvelua tai lainaamalla sekä yhteiskäytön lisäämisellä kuten julkinen liikenne. (Suomen luonnonsuojeluliitto 2008.)

$$\begin{aligned}
 \text{MIPS} &= \frac{\text{MI}}{\text{S}} = \frac{\text{material input}}{\text{service unit}} = \frac{\text{materiaalipanos}}{\text{palvelusuorite}} \\
 &= \frac{\text{tuotteen tai palvelun koko elinkaarensa aikana vaatimien, myös} \\
 &\quad \text{käyttövaiheessa näkymättömien materiaalipanosten summa}}{\text{tuotteen tai palvelun kaikkien käyttökertojen eli palvelusuoritteiden määrä}}
 \end{aligned}$$

Kuva 5. MIPS – menetelmän laskukaava (Rissa 2001, 59.)

5 Ympäristötyö

Nykyisin suurimpana ympäristöuhkana pidetään ilmastonmuutosta. Erityisesti suoran ja epäsuoran energiankäyttöemme päästöistä aiheutuva vaikutus on erityinen riskitekijä ilmastollemme. Suoraa energiaa voi olla rakennusten lämmityksen ja sähkölähteiden käyttö tai autoilun, lentämisen ja eri kuljetusten liikkumiseen tarvittavan polttoaineen kulutus. Epäsuora energiankulutus on suoraan seurausta valinnoista mitä teemme. Kaikki hyödykkeet, joita ostimme tai ruokaa mitä syömme, aiheuttavat osaltaan epäsuoraa energian kulutusta. (Jallinoja 2009, 31.)

Ympäristönsuojelulaki velvoittaa, että toiminnanharjoittajan eli tässä tapauksessa tapahtuman järjestäjän on oltava tietoinen toimintansa ympäristöriskeistä ja -vaikutuksista sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (Ympäristönsuojelulaki 86/2000.). Kun halutaan estää tai vähentää ihmisen toiminnan vaikutuksesta syntyviä haitallisia ympäristövaikutuksia kuten esimerkiksi kasvihuonepäästöjä, silloin pyritään synnyttämään niin kutsuttuja vihreitä työpaikkoja. Voidaan sanoa, että vihreät työpaikat ovat niitä, joiden ympäristövaikutukset ovat positiivisempia kuin perinteisten työpaikkojen. Vihreistä työpaikoista käytetään kansainvälisesti termejä 'green jobs' ja 'green gollar jobs'. (Jallinoja 2009, 30.)

6 Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on globaalisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuva jatkumo, joka ohjaa yhteiskunnallista muutosta ja sen tärkeintä päämäärää; turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvän elämisen edellyttävät mahdollisuudet. (Valtion ympäristöhallinto, 2011.) Globaalissa mittakaavassa Suomen luonto on korvaamaton ja elimellinen osa ekologisten järjestelmien verkossa. Tämän vastuun kantaminen edellyttää Suomen ekologisen perusrakenteen jatkuvaa kehittämistä ja suunnitelmallista ylläpitämistä osana koko Skandinavian niemimaan alueella. Tämä tarkoittaa myös sitä, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan huomioon tasavertaisesti organisaation päätöksenteossa ja toiminnassa. (Suomen kestävän kehityksen toimikunta 1995, 14.)

Kestävän kehityksen perusehtona voidaan pitää luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä ihmisen aineellisen ja taloudellisen toiminnan sovittaminen maapallon luonnonvaroihin ja sen sietokykyyn. Kestävän kehityksen tehtävä on myös sopeuttaa taloudellinen kasvu luonnon asettamien reunaehtojen mukaan. (Suomen kestävän kehityksen toimikunta 1995, 7.)

Yleinen periaate on, että jokainen valtio vastaa itse kansalaisten henkisestä, yhteiskunnallisesta ja taloudellisesta hyvinvoinnista, mutta kestävä kehitys on todellinen haaste globaalille, alueelliselle ja paikalliselle yhteistyölle. Jotta kestävän kehityksen tavoitteet saadaan toteutettua, vaatii se myös jokaiselta kansalaiselta eritasoisia menettelytapoja ja toimenpiteitä. Laajasti määriteltynä se sisältää neljä toiminnallista ulottuvuutta: ympäristötaloudellisen eli ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen ulottuvuuden. Kestävän kehityksen tärkeiksi ratkaisukeinoiksi nousevat ekologisen teknologian kehittäminen ja käyttäminen sekä kuluttajien elämäntapojen, arvostusten ja tottumusten muuttuminen. (Suomen kestävän kehityksen toimikunta 1995, 6-7.)

Vaikka ajatuksena kestävä kehitys on ollut ihmisille läsnä kautta aikojen, niin ensimmäisen merkittävän askeleen sen määrittelemisessä otti vuonna 1987 norjalainen poliitikko Gro Harlem Brundtland joka totesi: ”Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa”. (Ympäristöministeriö 2011.)

6.1 Ekologinen kestävyys

Ekologisen kestävyuden perusehtona on ekosysteemin toimivuuden ja biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen. Tämä asettaa ne ekologiset reunaehdot, joiden puutteisiin aineellisen hyvinvoinnin aikaansaaminen ja ylläpitäminen eli kestävä taloudellinen toiminta on pitkällä aikavälillä sopeuttava. Teknologian kehittäminen ja käyttöönottoaminen sekä kuluttajien tottumusten, arvostusten ja elämäntapojen muuttuminen ovat tärkeimpiä keinoja ekologisen kestävä kehityksen kannalta. Lisätutkimukset ja eri mittareiden kehittäminen sekä käytännön kokeilut ja koulutus ovat tarpeellisia toimia, jotta saataisiin parannettua väestön puutteellista tietoa ja monimuotoista ymmärrystä ekologisesta kestävästä kehityksestä. (Suomen kestävä kehityksen toimikunta 1995, 7-8.)

Yksi kestävä kehityksen tärkeimmistä tavoitteista on luonnonvarojen säästeliäs käyttö. Luonnonvarojen käyttäminen tulisi suunnitella siten, että uusiutuvia luonnonvaroja käytettäisiin tuotannossa enemmän ja päästöjen sekä jätteiden määrää tulisi saada kutistettua mahdollisimman pieneksi. Näillä teoilla voidaan varmistaa se, että tulevilla sukupolvilla olisi myös mahdollisuus elää puhtaassa elinympäristössä. Erilaiset toimintaohjelmat ovat keino edistää luonnonvarojen ja energian järkevää käyttöä. Tällaisia voivat olla toimijoille vapaaehtoisia tai heidän itsensä valmistelemissä tai hallituksen politiikan ilmaisuja. Ohjelmat sisältävät tapauksen mukaan yksittäisiä toimenpiteitä, jotka voivat perustua lakeihin tai asetuksiin. Lait ja asetukset ovat myös keino tavoitteiden edistämiseksi. (Suomen kestävä kehityksen toimikunta 1995, 34.)

6.2 Kestävä talous

Kestävä talous on sosiaalisen kestävyuden perusta. Kestävällä pohjalla oleva talous auttaa kohtaamaan jo lähitulevaisuudessa vastaantulevia uusia haasteita kuten väestön ikääntymisestä aiheutuvat lisääntyvät sosiaaliturva- ja terveystaloudelliset menot. Taloudellisella kestävyydellä pyritään saamaan sisällöltään ja laadultaan tasapainoista kasvua, jolla pyritään estämään velkaantuminen ja varantojen ehtyminen pitkällä aikavälillä. Kestävä talous on myös perusta yhteiskunnan keskeisille toimintoille, joka luo hyvät olosuhteet kasvattaa ja ylläpitää kansallista hyvinvointia. (Ympäristöministeriö 2011.)

6.3 Sosiaalinen kestävyys

Sosiaalinen kestävyys on yhteiskunnallista toimintaa, jolla on pyrkimys tasata eri alueiden ja väestöryhmien välisessä hyvinvoinnissa olevia eroja. Se edesauttaa myös kehittämään ja parantamaan vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia tasapuolisesti eri ihmisryhmien välille. Sosiaalisesti kestävä kehitys tuo myös tilaisuuksia luoda ihmissuhteita ja ylläpitää niitä. Tätä edesauttavat erilaiset paikat, joissa ihmiset voivat tavata toisiaan kuten Ilosaarirock.(Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2006.)

6.4 Kulttuurinen kestävyys

Kulttuurinen kestävyys on käsite, johon kuuluu niin aineellisia kuin henkisiä asioita. Kulttuurin ja kestävä kehityksen suhde on ollut huomioitu ja vaikeimmin käsitettävä teema koko kestävä kehityksen laajassa skaalassa. Kulttuurisen kestävyden tarkoituksena on parantaa ihmisten ja alueiden hyvinvointia sekä lisätä eettisen ymmärryksen kehittämistä. Sen tehtävänä on mahdollistaa vapaata henkistä toimintaa, eettistä kasvua sekä kulttuurien säilymisen ja kehittymisen sukupolvelta toiselle. Kulttuurisesti kestävä yhteiskunta tukee erilaisten kulttuuristen ryhmien identiteettiä ja elinvoimaisuutta. Se vahvistaa myös kansanperinnettä sekä auttaa ylläpitämään kulttuurihistoriallisesti tärkeitä rakennuksia ja alueita. (Suomen Ympäristökasvatuksen seura ry 2007.)

6.5 Kestävä johtaminen

Ympäristöystävällisen festivaalin rakentaminen alkaa sen kestävällä johtamisella. Kestävä johtaminen voi aluksi tuoda jopa ylimääräisiä kuluja ja työtunteja, mutta usein se lisää kustannustehokkuutta energian käytön tai logistiikkakulujen pienenemisen ansiosta. Hyvin tärkeä kriteeri kestävä johtamisen onnistumisessa on se, että saadaan viestitettyä kestävä ajattelutapaa koko organisaatiolle aina ruohonjuuritasolta ylimpään johtoon asti. Sen tulisi myös ohjata tapahtuman kaikkia päätöksiä sen jokaisella osa-alueilla.(Yourope 2006.)

6.6 Kestävät hankinnat

Hankinnoilla ja niiden valmistamiseen käytetyillä luonnonvaroilla on suuri merkitys kestäväen tapahtuman suunnittelussa. Jotta kestäväen kehityksen periaatteen mukaisiin tavoitteisiin päästäisiin, tulee maapallon luonnonvaroja käyttää kohtuudella. Tämä on usein ristiriidassa suurien massatapahtumien tuotannon kanssa, koska tavaramäärät joita tarvitaan niiden toteutukseen, ovat yleensä todella suuria ja usein materiaalit ovat kertakäyttöisiä. (Allen, O’Toole, Harris & McDonnel 2011, 361.)

Kestäväen hankinnan lähtökohta on selvittää millainen vaikutus tuotteella on ympäristölle sen elinkaarensa aikana sen raakamateriaaleista alkaen. Suunniteltaessa tuotteen ostamista on hyvä tietää mistä se on valmistettu (raakamateriaalit), kuka on sen valmistanut (tuotteen eettisyys), missä sen on valmistettu (rahdin ympäristövaikutukset), ovatko pakkausmateriaalit ekologisia ja miten tuote hävitetään tai onko sillä uusiokäytön mahdollisuutta. Hyvä keino edistää ympäristönsuojelua ja tuotteen eettisyyttä on myös suosia hankinnoissaan Reilun Kaupan, Joutsenmerkin tai muita tuotteita jotka ovat ympäristömerkittyjä tai palkittuja ympäristösertifikaatilla. Työkalujen hankinnoissa yleensä se halvin tuote ei ole paras vaihtoehto. Rakentamisessa käytetään paljon samoja työkohteita vuodesta toiseen, joten valintoja tehdessä kalliimpi laite on todennäköisesti laadukkaampi ja pitkäikäisempi. (Jones 2010, 225–227, 232, 240, 251–252.)

6.7 Vastuullinen kuluttaminen

Vastuullisella kuluttamisella tarkoitetaan sitä, kun hankitaan tavaroita tai palveluita on niiden valmistamiseen käytetty mahdollisimman vähän raaka-aineita ja haitallisia aineita ja niiden tulisi kestää mahdollisimman pitkään. Lähtökohtana on hankkia vain tarpeellista eikä hankkia ylimääräistä. Näin myös tuleville sukupolville turvattaisiin riittävät luonnonvarat heidän tarpeidensa tyydyttämiseen. (Jauhiainen & Loukola 2011.)

Ostopäätökset ovat keskeinen tapa vaikuttaa tulevaisuuteen. Jos mahdollisimman moni valitsee ympäristöystävällisiä tuotteita, käyttää niitä pitkään ja ohjaa lopulta jätteeksi muodostumassa olevan uudelleen käyttöön tai uusioraaka-aineeksi, materiaalivirrat vähenevät ja kestävät tuotteet valtaavat markkinat. Ympäristöystävällisten tuotteiden valinta ei aina ole helppoa, mutta ostopäätösten helpottamiseksi on tuotteissa merkintöjä.

Tuotteen kestävyys ja korjattavuus sekä varaosien saatavuus ovat tärkeitä valintaperusteita. (Jauhiainen & Loukola, 2011) Myös käyttämällä kierrätettyjä ja kierrätettäviä materiaaleja sekä uudelleen käyttämällä laitteita ja materiaaleja pois heittäminen sijaan ovat hyviä keinoja vähentää ympäristölle aiheutuvia paineita kun suunnitellaan tapahtuman hankintoja. (Allen, O’Toole, Harris & McDonnel, 2011, 361.)

6.8 Kestävät kuljetukset

Vaikka Ilosaarirock pyrkii hyödyntämään mahdollisimman paljon lähialueiden tavarantoimittajia, joutuu se silti hankkimaan osan materiaaleista muualta Suomesta tai jopa ulkomailta. (Joensuun Popmuusikot ry. 2011b.) Festivaalin tuotannossa ihmisten, rakennustarvikkeiden, -laitteiden ja -jätteiden kuljettaminen ovat suurimpia hiilidioksidipäästöjen aiheuttajia joten hyvin etukäteen suunnitellut rahtit ovat tärkeä toimi ympäristönsuojelun ja tapahtuman tehokkaan toteutuksen kannalta. Rahdeissa tulisi käyttää mahdollisimman täyteen pakattuja autoja ja jos mahdollista tehdä sopimuksia lähialueella sijaitsevien yritysten kanssa yhteiskuljetuksista. Näin voidaan minimoida rahtikuluja ja kuljetuskaluston aiheuttamia päästöjä. (Jones 2010, 141–142.)

6.9 Kestävää energiataloutta

Sähkönkulutuksen laiminlyöminen on yksi suurin ympäristönrasittaja. Tämä voi johtua osaltaan siitä, että sähköenergia on näkymätöntä ja sen aiheuttamaa ympäristölle haitallista jätettä ei ole konkreettisesti heti näkyvillä. Kestävän energiankäytön suora hyöty on se, että se tuo säästöä pienentyneessä sähkölaskussa esimerkiksi ostettaessa vähän energiaa kuluttavia sähkölaitteita. (Yourope 2006.)

Suomessa on ennestään monipuolinen energijärjestelmä ja siinä käytetään yhä enemmän uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa tuotantoa. Energialähteitä ja energiatuotantomuotoja kehitetään ympäristölle ja ihmisten terveydelle turvalliseksi. (Pohjois-Karjalan sähkö 2011.)

Ilosaarirockin kuluttama sähköenergia on 99 prosenttisesti niin kutsuttua vihreää sähköä. Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n tarjoama vihreä sähkö tuotetaan vesivoimalla, puuenergialla ja tuulivoimalla. Jokaisesta maksetusta kilowattitunnista käytetään 0,17 sent-

tiä ympäristön hyväksi. Tämän niin kutsutun ”ekopennin” tuoma tuotto kohdistetaan seuraaviin kohteisiin:

1. sähkön tuottamisen ympäristöystävällisyyden edistämiseen tähtäävät investoinnit ja toimen toimenpiteet.
2. vihreän sähkön tarvitsemiin tuotannonlähteisiin investoiminen kuten bioenergia, aurinkovoima ja tuulivoima.
3. vihreän sähkön ostaminen sitä tuottavilta voimalaitoksilta
4. energiansäästötoimenpiteiden kehittäminen
5. energiansäästöön painottuvaan tutkimustoiminta
6. uusiutuvan energian käytön edistämistoiminta (Pohjois-Karjalan Sähkö 2011.)

6.10 Eettisesti kestävä liiketoiminta

Tänä päivänä yritysten asiakkaat joista varsinkin kuluttajat haluavat saada lisätietoa, millaista liiketoimintaa he tukevat. Kuluttajat haluavat enemmän tietoa siitä, miten tuotteet ja itse yritys vaikuttaa yhteiskuntaan ja ympäristöön. Yrityksissä ja yhteisöissä, joissa yhteiskunnallinen vastuu on huomioitu toiminnassaan tärkeiksi, herättää myös kiinnostusta työnhakijoiden keskuudessa. Työtehtävät, joilla on vaikutusta ympäristöön ja yhteiskuntaan pidetään tärkeänä kriteerinä työpaikkaa hakiessa. Viime aikoina myös mediajulkisuutta vahvasti ovat saaneet reilu kauppa, työolojen parantamiseen pyrkivä SA 8000 -standardi, vastuullisen liiketoiminnan jatkuvaa parantamista ohjaava AA 1000 -standardi, kestävän metsänhoidon ja puun alkuperän varmistava sertifiointi, yritysten yhteiskunnalliset raportit ja lapsityövoiman käyttö. (Könnölä & Rinne 2001, 11.)

Yrityksillä on yhä merkittävämpi rooli yhteiskunnassa. Säännöllinen ja avoin vuorovaikutus eri sidosryhmien kuten esimerkiksi kansalaisjärjestöjen, viranomaisten, sijoittajien ja työntekijöiden kanssa tarjoaa yrityksille mahdollisuuksia tehostaa liiketoimintaa ja vahvistaa riskienhallintaa. Tämä varmistaa sen, että yritys ymmärtää eri kulttuureja ja toimintaympäristöjä sekä pystyy havaitsemaan heikotkin muutossignaalit markkinoilla. Kilpailijoihin verrattuna yritys voi tällä etulyöntiasemalla toimia nopeammin, löytää uusia mahdollisuuksia ja välttää virheitä. Uusien toimintamallien omaksuminen tulisi olla entistä nerokkaampaa esimerkiksi markkinoinnissa, alihankintaketjujen hallinnassa, tuotesuunnittelussa ja henkilöstöjohtamisessa. Säännöllinen vuorovaikutus auttaa saamaan jatkuvasti korvaamatonta tietoa siitä, mitä muut odottavat yritykseltä. Yhteiskun-

nallisesti vastuullinen yritys on saanut uudeksi haasteeksi sen, kuinka sovittaa yhteen vastuullinen liiketoiminta taloudellisesti kannattavaksi. (Könnölä & Rinne 2001, 12.)

7 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää Joensuun popmuusikot ry:lle, miten ekologisuus tulee esille ja miten sitä voisi parantaa Ilosaarirockin rakentamisen aikana. Tutkimuksessa käytettiin laadullista tutkimusmenetelmää ja sen kohderyhmäksi valittiin vuonna 2011 Ilosaarirockin rakennuksessa työskennelleet talkoolaiset ja palkalliset työntekijät. Otoksen laajuus oli 90 henkilöä.

Aiheen valinta on tärkein ja samalla haasteellisin tehtävä. Siksi siihen on varattava aikaa ja pohtia, mihin tutkijana sitoutuu aihetta päättäessä ja mitä tutkimuksella haluaa edistää. Aiheen tulee olla realistinen omien kykyjen suhteen ja pohtia mihin on sitoutumassa. Opinnäytetyön ei ole tarkoitus olla elinikäinen ja elämää hallitseva prosessi, vaan nimensä mukaisesti näyttö ammatillisesta kehittämisestä. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2005, 60–61.)

Tutkimuksesta on tarkoitus saada mahdollisimman totuudenmukaista ja luotettavaa tietoa. Käsitteitä reliabiliteetti ja validiteetti käytetään tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa. Reliabiliteetti kertoo, kuinka pysyviä saadut tulokset ovat eli jokaisella mittauskerroilla tämä mittari tuottaa samat tulokset. Reliabiliteetin mittaus voidaan jakaa kahteen osatekijään: konsistenssi ja stabiliteetti. Konsistenssi tarkoittaa yhtenäisyyttä eli se varmistaa, että mittarin osatekijät mittaavat samaa asiaa. Stabiliteettia saadaan korkeammalle toistamalla mittauksia ajallisesti peräkkäin. Validiteetti mittaa tutkimuksen pätevyyttä. Sillä varmistetaan, että tutkimuksessa käytetään oikeaa tutkimusmenetelmää. (Kananen 2008, 71–81.) Kyselytutkimuksen luotettavuuden takaamiseksi vastaukset käsiteltiin nimettöminä ja vastaukset hävitettiin asianmukaisesti.

Validiteetin varmistamiseksi opinnäytetyö tarkistutettiin ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneella henkilöllä, ohjaavalla opettajalla ja äidinkielenopettajalla. Kyselyssä käytettävät kysymykset tarkistutettiin ennen julkistamista kahdella Joensuun Popmuusikot

ry:n työntekijällä sekä opinnäytetyön ohjaavalla opettajalla. Tutkimuksen stabiliteetin varmistamiseksi voidaan kysely toistaa tarvittaessa jokaisen Ilosaarirockin jälkeen. Tämän avulla voidaan saada parannuksia itse kyselyyn tai tutkimuksen tuloksiin.

7.1 Laadullinen toimintatutkimus

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus pyrkii tutkimaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, jossa tarkoituksena on löytää tai paljastaa tosiasioita eikä todentaa jo olemassa olevia väittämiä. Kvalitatiivista tutkimusta ei voida lokeroida vain yhdenlaiseksi hankkeeksi, vaan sillä tarkoitetaan kokonaista joukkoa erilaisia tulkinnallisia tutkimuskäytäntöjä. Voidaan sanoa, että kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on pikemminkin paljastaa tai löytää tosiasioita kuin osoittaa oikeaksi jo olemassa olevia totuusväittämiä. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2005, 152.) Kvalitatiivinen tutkimus soveltuu hyvin tutkimukseen silloin, kun:

1. ollaan kiinnostuneita tapahtumien yksityiskohtaisista rakenteista eikä niinkään niiden yleisluontoisesta jakaantumisesta.
2. ollaan kiinnostuneita tietyistä tapahtumissa mukana olleiden yksittäisten toimijoiden merkitysrakenteista.
3. halutaan tutkia luonnollisia tilanteita, joita ei voida järjestää kokeeksi tai joissa ei voida kontrolloida läheskään kaikkia vaikuttavia tekijöitä
4. halutaan saada tietoa tiettyihin tapauksiin liittyvistä syy-seuraussuhteista, joita ei voida tutkia kokeen avulla (Metsämuuroinen 2006, 83, 88.)

Toimintatutkimus tarkoittaa tutkimusta joka keskittyy pienimuotoisesti todellisessa maailmassa tehtävää interventiota ja sen vaikutusten tutkimiseen. Sen tulee tavoittaa tavallisia ihmisiä ja vaikuttaa heidän jokapäiväiseen toimintaansa, tarjoamalla arkeen uudenlaista ymmärrystä. Toimintatutkimus pyrkii lähestymistavallaan työelämän ammattikäytäntöjen kehittämiseen, jonka avulla pyritään siis ratkaisemaan erilaisia käytännön ongelmia, parantamaan sosiaalisia käytäntöjä sekä ymmärtämään niitä entistä syvällisemmin työyhteisössä. (Metsämuuroinen 2006, 102.)

Toimintatutkimukselle ei ole yksinkertaista yleisesti hyväksyttyä määritelmää. Sitä voidaan määritellä esimerkiksi lähestymistavaksi, jossa tutkija osallistuu tutkittavan yhteisön toimintaan, jossa he yhdessä aikovat ratkaista jonkin tietyn ongelman. Voidaan sa-

noa, että toimintatutkimuksen perusideana on ottaa mukaan ne ihmiset joita tutkimukseen koskettaa. (Eskola & Suoranta 1998, 126 – 127.)

7.2 Aineiston kerääminen

Tutkimuksessa käytettävän lähdemateriaalin hankintaan tutkijan tulee olla kriittinen niin lähteitä valittaessa että tulkittaessa. Lähdemateriaalia valittaessa on hyvä kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin, joita ovat: kirjoittajan tunnettuus ja arvostettuus, lähteen alkuperä ja ikä, lähteen ja julkaisijan uskottavuus sekä lähteen totuudellisuus ja puolettomuus. Hyvä keino varmistaa julkaisun laatu etsimällä siitä kirjoitettuja arvosteluja tai lausuntoja (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2005, 101–103.) Tutkimuksen luotettavuutta saadaan lisättyä käyttämällä monipuolisesti sekä koti- että ulkomaista lähdemateriaalia. Musiikkifestivaalien rakentamisen ekologisuudesta ei ole kovinkaan paljoa lähdemateriaalia saatavilla. Eräs alalla arvostettu julkaisu on Meegan Jonesin kirjoittama opaskirja ”Sustainable event management”. Meegan kertoo kirjassaan yksityiskohtaisesti niin kutsutun ”kestävän tapahtuman” järjestämiseen liittyvistä asioista. Oppaassa käsitellään ekologisesta näkökulmasta katsottuna aiheita kuten brändit, viestintä, energia, liikenne, vesi ja hankinnat.. (Jones 2010, 3-5.)

Kyselytutkimukseen voi hankkia aineistoa monella eritavalla kuten esimerkiksi laatimalla verkkolomakkeen tai kirjekyselyn (Vehkalahti 2008, 42.) Yleisimmät aineistonkeruumenetelmät laadullisessa tutkimuksessa ovat kysely, haastattelu, erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto ja havainnointi. Näitä menetelmiä voidaan käyttää rinnakkain, vaihtoehtoisina tai eri tavoin yhdistettynä tutkimusresurssien ja tutkittavan ongelman mukaan. (Tuomi & Sarajärvi 2003, 73.) Tässä tutkimuksessa aineisto on kerätty verkkolomakkeella joka on laadittu web-pohjaisella Typala-ohjelmalla.

Otannon tärkeimmät käsitteet ovat perusjoukko ja otos. Tutkimuksessa perusjoukon muodostavat ne, joista olemme kiinnostuneita ja vastaajat jotka valitaan tutkimukseen muodostavat otoksen. (Vehkalahti 2008, 43.) Tässä tutkimuksessa valitsin perusjoukoksi Ilosaarirockin rakennuksessa työskentelevät talkoolaiset ja palkalliset työntekijät. Perusjoukon koko on yleisin kysymys, joka esitetään aineistonkeruun yhteydessä: kuinka laajan aineiston tulee olla, että tutkimuksesta saadaan tarpeeksi edustava, tieteellinen ja yleistettävä. Laadullisessa tutkimuksessa ei ole tärkeintä pyrkiä tilastollisiin yleistyks-

siin, vaan niiden tarkoitus on pyrkiä kuvaamaan jotain tapahtumaa tai ilmiötä. Joten tärkein kriteeri otoksessa on se, että henkilöt keneltä tieto hankitaan, on heillä kokemusta tutkimuskohteesta tai tietävät siitä muuten mahdollisimman paljon. (Tuomi & Sarajärvi 2003, 87–88.)

Tutkimusta suunniteltaessa sopivaksi otantamenetelmänä käytettiin harkinnanvaraista otantaa. Perusjoukon ollessa Ilosaarirockin rakentajat otantaan valittiin kaikki vuonna 2011 festivaalia rakentamassa olleet talkoolaiset ja palkalliset työntekijät., koska he ovat ne henkilöt joilla on eniten käsitystä siitä, miten ekologisuus ilmenee sen rakentamisessa.

Kyselylomakkeen ensimmäisillä kysymyksillä (1–5) pyrittiin selvittämään vastaajien profiilia. Kysymykset selvittivät muun muassa vastaajien ikää, sukupuolta, koulutusta, ammattia ja tehtäviä joita he olivat tehneet Ilosaarirockissa. Seuraavassa osiossa kysymyksissä 6–15 vastaajilta haluttiin saada selville, kuinka tärkeää heille on arkielämän ja Ilosaarirockin ympäristötyö. Loppuosion kysymyksissä (17–36) paneuduttiin tarkemmin festivaalin tarkentamisen ympäristötyöhön ja sen eri osa-alueisiin. Kyselyn lopuksi vastaajia pyydettiin kertomaan muutamain sanoin, miten he kokevat ympäristötyön Ilosaarirockin rakentamisessa ja kertomaan olisiko heillä mahdollisia kehitysehdotuksia siitä, miten siitä tulisi vieläkin ekologisempi tapahtuma.

8 Tulokset

Ympäristötyö Ilosaarirockin rakennuksessa -tutkimuksessa lähetettiin web-pohjainen kyselylomake 90 henkilölle. Vastauksia palautettiin 40 kappaletta, joista kaikki luettiin ja otettiin mukaan tutkimukseen. Vastaajista 23 oli miehiä ja 17 naisia. Tutkimus osoitti, että Ilosaarirockin rakennukseen osallistuvan talkoolaisen yleisprofiili on 24–29-vuotias mieshenkilö, jonka pohjakoulutus on lukio. Ympäristöteot ovat työntekijöille melko tärkeää myös arkielämässä, vaikka niiden tekemiseen tuo haasteita yleensä ekotuotteiden ja palveluiden korkeampi hintataso etenkin opiskelijoiden keskuudessa.

Joensuun Popmuusikot ry:n vahva ympäristötyö ja ekologinen vastuu on selvästikin huomioitu Ilosaarirockin työntekijöiden keskuudessa. Lähes kaikki vastaajat (92,5 %) ovat tietoisia siitä, että edellä mainittuja arvoja pidetään tärkeänä tapahtuman rakentamisessa. Tietoa parhaiten festivaalin ympäristöteoista on saatu Ilosaarirockin internetsivuilta, kavereilta ja vastaavilta.

Kommentteja Ilosaarirockin ekologisuudesta vastaajien näkökulmasta:

- ” On tärkeää, kunhan turvallisuudesta ja yleisten asioiden sujuvuudesta ei tingitä”
- ”Ei vaikuta omiin päätöksiin, mutta arvostan pyrkimystä! Osallistuisin talkoisiin, vaikkei ympäristöasioita mitenkään korostettaisi”
- ”Se on hieno tapa erottua positiivisesti tapahtumien joukosta.”
- ”Ilosaarirockin rakentaminen on sen verran suurisuuntaista ja näkyvää toimintaa, että sen merkitys on minulle todella suurta. Uskoisin myös kalliimpien ekologisten ratkaisujen tulevan paremman imagon kautta kannattavaksi.”
- ”On hienoa, että Ilosaarirock huomioi ympäristöasiat. Moni muu tapahtuma voisi ottaa mallia”
- ”vessoja tulisi olla riittävästi käytössä, ettei kenenkään tarvitsisi tehdä tarpeitaan luontoon”

Ilosaarirockin rakentaminen kuluttaa paljon erilaisia rakennustarvikkeita ja järjestäjät pyrkivät lisäämään tapahtuman ekologisuutta ja kestäväää kehitystä kertakäyttötuotteiden minimoinnilla. Kaikkien rakennustavaroiden kierrätystä pidettiin vastaajien keskuudessa tärkeänä toimenpiteenä ekologisuuden lisäämiseksi. Siihen ollaan valmiita panostamaan niillä ehdoilla, että materiaalin kunto on tarpeeksi hyvä, eikä uusiokäyttö aiheuta riskejä turvallisuudelle.

Kommentteja rakennusmateriaalien kierrättämisestä:

- ”Mielestäni näköesteeksi käytettyä muovia kuluu joka vuosi liikaa. Eikö ole mitään kestävämpää ratkaisua tiedossa?”
- ”Purun yhteydessä olisi oltava aikaa ja porukkaa sekä ymmärrystä, että säilöittäisiin vain käyttökelpoinen. Puutavaran ja pressujen yms. yhteydessä voisi olla harkinnanvaraista niiden myyminen ja siten saada kustannuksia pois. Rakentaessa vanha ja huonosti säilynyt materiaali usein hidastaa työn kulkua. Esimerkiksi

jokin vähän käytetyn tavaran kirpputori purkuviikon loppupuolella voisi olla keilunarvoinen idea”

- ”Kaiken voisi kierrättää, jos vain olisi selkeä suunnitelma, mihin kierrätetty tavara käytetään seuraavana vuonna. Myös tarkka ohjeistus työntekijöille siitä miten työtarvikkeita kohdellaan, etteivät ne mene rikki vääränlaisen kohtelun takia.”
- ”Työhanskoja ei tulisi vaihtaa sen takia, jos niissä on vaan pieni reikä!”
- ”Kaikki minkä voi käyttää uudestaan, pitäisi käyttää uudestaan. Työhanskoissa on se ongelma, että jäävät helposti johonkin, jolloin on pakko ottaa käyttöön uudet.”
- ”Huoleton varastointi on tehnyt monesta hyvästä rakennusmateriaalista käyttökelvottoman”
- ”Työolosuhteiden tulisi olla mielellään sellaiset, että työn suorittamisen suhteen ei tarvitse ottaa kompromisseja. Työhanskojen tulee olla kunnossa ja juomamuki tai – pullo otetaan, jos tarve niin vaatii.”

Kysymyksessä 36 ”ks. liite1” haluttiin saada selville miten työntekijät kokevat ympäristötekojen liittämistä osaksi festivaalin rakennukseen. Selvä enemmistö oli sitä mieltä, että kyse hyvin tärkeästä asiasta ja se pitäisi nähdä osana rakennustyötä, ei ylimääräisenä rasitteena.

Kommentteja aiheesta: ympäristöteot osaksi rakennustyötä.

- ”Ympäristöteot osaksi rutiineja”
- ” Ympäristöteot on nähtävä osana rakennustyötä, ei sen lisänä. Mitenkä saataisiin ihmiset asennoitumaan ympäristötekoihin siten, että ne nähtäisiin ympäristön auttamisen ilona eikä työtaakan lisäkiloina.”
- ”Toivoisin siivousporukalta lisää tukea ja yhteistyötä, vaikka he hienoa työtä tekevätkin. Siivouspartio tunniksi joka päivä voisi helpottaa painetta. Ainakin perjantain loppukiire ja purkuviikon aikana vaivaa resurssipula jälkiensiivoukseen”
- ” Työnjohtajien asenne vaikuttaa paljon, jos he eivät halua tehdä, niin eivät sitä tee talkoolaisitakaan.”
- ”Työ on työtä ja rakentamiseen kuuluu olennaisena osana sekä raivaus, että lopuksi myös siivoaminen. Raivaus siksi, että on turvallista ja siivous siksi, että

pääsee nauttimaan työn jäljestä. Kyllä talkoolaisilla on oikeasti aikaa kun vaan ohjeistetaan.”

- ”Päivä porottavassa auringossa on armotonta raatamista, mieleen ei tule ensimmäisenä ympäristöasiat.”
- ”Ei pitäisi ajatella niitä erikseen, vaan että ne kuuluvat kiinteästi toisiinsa. Ei voi tehdä rakennusta ympäristöä miettimättä.”
- ”Jos kierrättäminen on tehty helpoksi ja siihen ollaan valmistauduttu esimiestasolla, on se helpompi myös toteuttaa.”

8.1 Yhteenveto

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että Ilosaarirockin työntekijät ovat hyvin motivoituneita tekemään tekoja ympäristön hyvinvoinnin kannalta. Ympäristötyön tärkeys Ilosaarirockin rakentamisessa oli monelle itsestäänselvyys ja sitä pidettiin osana kokonaisen toimintaa. Työntekijät olivat valmiita tekemään, kehittämään ja parantamaan ympäristötekoja, kunhan siitä ei koidu vaaraa työsuoritukseen joita esimerkiksi työkoneiden tai erilaisten kiinnitystarvikkeiden huono kunto voisi aiheuttaa. Työympäristön siistinä pitäminen ja jälkien raivaaminen töitten loputtua nousi tärkeäksi seikaksi ja vastaajat halusivat, että sen tärkeyttä korostettaisiin kaikille työntekijöille. Siten voidaan ehkäistä työtapaturmia sekä minimoimaan kadonneiden työtarvikkeiden ja -koneiden määrää. Työntekijät näkivät myös tarpeelliseksi saada lisätietoa miten toimia ekologisesti rakentamisessa. Päällimmäisiksi asioiksi opastuksessa nousivat materiaalien kierrätys ja oikeaoppinen työkoneiden käyttö. Hyvinä informaatio keinoina he pitivät selkeästi laadittua opastaulua sekä opetusta joka on ohjaavaa ja kannustavaa, ei käskettyä tai pakotettua. Näköesteeksi tarkoitettun muovin suuri kulutus oli huomioitu usean vastaajan keskuudessa. Siihen toivottiin löytyvän korvaava materiaali jota voitaisiin käyttää myös seuraavina vuosina.

9 SWOT-analyysi

Taulukossa 1 käsitellään perinteisen SWOT-analyysin avulla sisäisiä vahvuuksia ja heikkouksia sekä ulkoisia mahdollisuuksia ja uhkia ekologisuuden vaikutuksesta Ilosaarirockin rakennustyössä. Lähteenä analyysissa on hyödynnetty rakennuksen työntekijöille tehdyn kyselytutkimuksen vastauksia ja opinnäytetyön teoriaosuutta.

<p>STRENGTHS – VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suuri osa työntekijöistä on jo entuudestaan ympäristötietoisia, joten heidän on helppo omaksua ympäristöteot • Informatiiviset internet-sivut • Ekotietoisuuden lisääntyminen yleisellä tasolla • Ekologinen julkisuuskuva luo yhdistykselle vastuuntuntoisen imagon ja on tehokas markkinointikeino • Ekologisuus on trendikästä • Pienentyneillä materiaali- ja energiakuluilla saadaan aikaan säästöjä 	<p>WEAKNESSES – HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työntekijöille annettu informaatio ympäristöteoista on ollut olematonta • Vihreyden näkyvyys vähäistä rakentamisen aikana • Luo lisäpainetta työsuorituksiin • Kaikki työntekijät eivät ymmärrä vihreän työn tärkeyttä ja pitää sitä turhana rasitteena
<p>OPPORTUNITIES – MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ympäristötietoiset työntekijät voi luoda uusia toimintatapoja • Pienentyneet materiaalikulut tuo säästöjä • Hyvin etukäteen suunniteltu ja selkeä kierrätysopas • Asiallinen ja ohjaava neuvonta 	<p>THREATS – UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koetaan vaivalloiseksi muu työn ohessa • Huono informaation kulku voi estää, etteivät sovitut asiat toteudu • Rakentamisen tiukka aikataulu voi heikentää ekologisten suoritusten tekemistä

Taulukko 1. Swot-analyysi ekologisuudesta Ilosaarirockin rakennustyössä.

9.1 Vahvuudet

Suurimmalla osalla tutkimukseen osallistuneilla oli vahva kiinnostus ympäristötekoihin arkielämässään, joten voidaan olettaa heidän omaksuvan helposti ne myös Ilosaarirockin rakentamisessa. Tieto ekologisuuden tärkeydestä lisää kiinnostusta toimia oikein myös arkielämässä, joten se edistää ympäristömyönteisen informaation kulkua myös

festivaalin ulkopuolelle. Ilosaarirockin internet-sivut oli suosituin viestintäkanava josta oli haettu tietoa tapahtuman ekologisuudesta. Sitä pidettiin myös hyvin informaatiota antavana lähteenä tiedon saannin kannalta. Nykyisin vahvasti julkisuudessa oleva ekologisuus on tärkeä arvo Joensuun Popmuusikot ry:lle. Ympäristömyönteinen julkisuuskuva luo Ilosaarirockille vastuuntuntoisen ja ympäristön huomioon ottavan imagon joka on tehokas markkinointikeino. Ekologinen imago on myös trendikästä ja varsinkin nuorison keskuudessa tämä tuo lisäarvoa joka luo uusia asiakassuhteita. Materiaalien kertaikäyttöisyyden minimoiminen ja turhan energiakulutuksen välttäminen pienentää niiden aiheuttamia menoeriä.

9.2 Heikkoudet

Ilosaarirockin rakennuksen aikana vähäinen informaatio ja näkyvyys ympäristöteosta ovat luoneet osalle työntekijöistä mielikuvan, että ekologisuus ei koske festivaalin rakennusta kovinkaan paljoa. Tämän vuoksi sen toteuttamista työtehtävien ohessa ei ole pidetty tärkeänä seikkana. Ympäristötekojen suorittaminen voi aiheuttaa lisäpaineita raskaan rakennustyön ohessa joka huonontaa motivaatiota tehdä työsuorituksia kunnolla loppuun. Tämä koskee varsinkin henkilöitä, jotka eivät pidä ympäristötyötä tärkeänä. Edellä mainittu heikentää myös pääsemistä niihin ekologisiin tavoitteisiin jotka festivaalin järjestäjät ovat luoneet rakentamisen osalle.

9.3 Mahdollisuudet

Ekologisuudesta valveutuneet työntekijät voivat olla innovatiivisia keksimään uusia ja parempia käytäntöjä rakennuksen ympäristötekoihin, mikä voi tuoda parhaimmillaan suoraan synergiaetua koko festivaalin toteutukseen esimerkiksi pienentämällä materiaalikuluja. Etukäteen laadittu ja helpposelkoinen kierrätysopas nopeuttaa Ilosaarirockin purkamista ja varmistaa, että kierrätettävät materiaalit sijoitetaan oikeisiin paikkoihin. Asiallisesti ja esimerkillä toteutettu ympäristöneuvonta voi auttaa työntekijää informaation sisäistämisessä. Sitä ei myöskään saateta pitää enää pakollisena rasitteena työn ohessa, vaan tekoina joiden vaikutus yltää myös jokaisen ihmisen arkielämään.

9.4 Uhat

Ympäritekojen luoma lisäpaine työsuoritusten toteuttamisessa voi pahimmassa tapauksessa kehittää työntekijälle mielikuvan turhasta toimesta joka vain hidastaa työn tekemistä. Tällaisen mielikuvan saanut henkilö saattaa osaltaan viestiä työtovereilleen, että ekologisuus ei ole tärkeä asia ja se luo rasitteita rakennustyön tekemiseen. Festivaalin rakennus ja purkuviikko sisältää paljon erilaisia työtehtäviä ja joskus työpäivät saattavat venyä pitkiksi. Väsynyt työntekijä saattaa laistaa ympäristötekojen tekemisen koska jo normaalin työsuorituksen tekeminen vie kaiken energian. Käsky muotoon annetut ympäristöohjeistukset voi herättää kapinahenkeä varsinkin nuoremmissa työntekijöissä. Tällaiset henkilöt saattavat saada ekologisuudesta kielteisen kuvan ja he laistavat tietoisesti sen toteuttamiseen vaadittavia toimia.

10 Pohdintaa

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää ekologisuutta Ilosaarirockin rakentamisessa. Ekologisuus itsessään on todella laaja käsite, joten keskeisiksi asioiksi tutkimuksessa nostettiin ekologinen imago ja markkinointi, kestävä kehitys eri ala muotoineen sekä ympäristötyö ja ekotehokkuus. Huomion kohteena opinnäytetyössä oli festivaalin rakentamisessa mukana olevat työntekijät, joten tutkimuksen kyselypohja laadittiin kohde-ryhmää ajatellen.

Ekologisuus ja siihen liittyvä vastuu ympäristöstä määrittää tänä päivänä monen nykyihmisen arkielämää. Tämä on lisännyt myös osaltaan kiinnostusta siihen, miten tärkeänä eri organisaatiot näkevät tämän toiminnassaan. Ekologisuus trendin kasvaessa on myös Ilosaarirockin suunnittelussa ja toteutuksessa huomioitu tämä aspekti. Vuosi vuodelta ympäristöteoille suunnattu painoarvo on nykyisin yksi festivaalisuunnittelun pääprioriteetti, joka vaatii osaltaan Joensuun Popmuusikot ry:ltä enemmän resursseja sen toteuttamiseen. Tämän vuoksi tarvitaan paljon apua myös yhdistyksen ulkopuolelta. Joka vuosi yli 1600 vapaaehtoista ja palkallista työntekijää ja kymmeniä eri seuroja ja yhdistystä on mukana rakentamassa yhtä Suomen suurinta ”ekologista” rockfestivaalia.

Kyselytutkimus luotiin web-pohjaisella Typala-ohjelmalla ja se lähetettiin joulukuussa 2011 sähköpostin välityksellä kaikille Ilosaarirockissa 2011 olleille rakennuksen työntekijöille, jotka olivat Joensuun Popmuusikot ry:n rekisterissä. Otos käsitti yhdeksänkymmentä (90) henkilöä. Kyselytutkimuksessa saatiin selville se, että vaikka ekologisuus ei olisikaan niin tärkeä henkilön arkielämässä, niin kiinnostus sen tekemiseen on vahva. Toimeksiantajan taholta haluttiin tietää miten työntekijät näkevät ympäristötyön ja – teot tapahtuman rakentamisessa, ja olisiko heillä antaa kehitysehdotuksia tehdä jotain vielä paremmin. Mielestäni kysely tuotti hyviä vastauksia ja kehitysehdotuksia joita festivaalin järjestäjät voivat käyttää jatkossa, kun he laativat Ilosaarirockin rakennusstrategiaa.

Opinnäytetyön toimeksiantosopimus kirjoitettiin Joensuun Popmuusikot ry:n toiminnanjohtajan kanssa keväällä 2010 kun suoritin työharjoittelua kyseisessä yhdistyksessä. Minulla oli vahva päämäärä valmistua keväällä 2011, mutta kiireinen aikataulu työharjoittelussa ja muiden opintojen suorittaminen vaati minulta liikaa panostaa täysillä työn tekemiseen. Tämä opinnäytetyö oli minulle todella haastava ja pitkä prosessi joka johtuu osaksi siitä, että ekologisuus oli minulle kiinnostavuudestaan huolimatta melko tuntematon aihealue. Olen ollut mukana rakentamassa Ilosaarirockia kolmena kesänä ja se oli yksi päätekijä, miksi halusin tehdä juuri tämän tutkimuksen. Lisäksi suuri kiinnostus aiheeseen yleensä antoi minulle motivaatiota jatkaa työn tekemistä vaikka välillä tuntui, että olin haukannut liian suuren palan kakkua. Kymmenien lähdemateriaalien selaamisen jälkeen pääsin lopulta sisälle aiheeseen ja olen lopputulokseen varsin tyytyväinen.

Opinnäytetyön teoriaosuuden pyrin pitämään mahdollisimman helppolukuisena myös sellaiselle henkilölle, jolla ei ole paljoa tietoa aiheesta. Kaiken kaikkiaan koko tämä prosessi opetti minua tekemään laadullista tutkimusta ja antoi paljon tietoa siitä, mitä ekologisuus on. Jälkeenpäin voinkin hyvillä mielin sanoa, että kaikkien tietokoneella vietettyjen tuntien jälkeen, on opinnäytetyön tekeminen ollut hyvin antoisa ja opettavainen aikakausi elämässäni.

10.1 Kehitysehdotuksia

Ympäristötekoja kannustava toiminta on kaikille Ilosaarirockin sidosryhmille ympäristöasioiden ja niiden päämäärien edistämistä. Työntekijän näkökulmasta selkeä ja festi-

vaalin rakentamisen kannalta laadittu opastaulu on toimenpide millä tätä voitaisiin edistää. Myös ennen rakennusviikkoa järjestetty koulutustilaisuus työnjohtajille ja vastaaville edesauttaisi kommunikaation siirtymisessä työntekijöille. Opastuksessa tulisi ilmetä minkä takia ”ekoteot” ovat tärkeitä Ilosaarirockille, ympäristölle ja meille kaikille.

Ilosaarirockin ekologisuudesta on varsin kattavasti tietoa internet-sivuilla. Sitä voitaisiin lisätä vielä enemmän tapahtuman rakentamisen osalta, kertomalla kuinka ympäristöarvot otetaan huomioon jo ensimmäisestä naulaniskusta lähtien. Tämä lisää varmasti Ilosaarirockin mainetta vastuuntuntoisena ja ympäristönsä huomioon ottavana festivaalina.

Kertakäyttöisen rakennusmuovin käyttäminen näköesteenä on melko kallis menoerä joka vuosi. Tämä asia on huomioitu järjestäjien keskuudessa, mutta korvaavaa ja ekologisempaa vaihtoehtoa ei ole vielä löytynyt. Tähän ongelmaan toimenpide-ehdotukseni on järjestää perinteinen ideakilpailu koulujen keskuudessa tai ihan yleisellä tasolla. Kilpailuun osallistuminen voisi tapahtua Ilosaarirockin internet-sivuilla. Ja kuten yleensä parhaasta ideasta voidaan antaa palkinto, joka kannustaa osallistumaan.

Jatkotutkimusehdotuksiani tästä opinnäytetyöstä ovat toiminnallinen opinnäytetyö, jossa laaditaan helposti ymmärrettävä ”Vihreät teot Ilosaarirockin rakentamisessa” opastaulu talkoolaisille. Toinen ehdotus on tehdä kyselytutkimus kaikille festivaalin vieraille, mitä heille merkitsee ekologisuus Ilosaarirockissa. Tämän kyselyn voisi toteuttaa Ilosaarirockin verkkosivuilla ja siihen osallistuneiden kesken arvottaisiin Ilosaarirock-aiheisia palkintoja.

Lähteet

- A Greener Festival 2011. Music fans want green. <http://www.agreenerfestival.com/wp-content/uploads/pdfs/Music%20Fans%20Want%20Green%20Events.pdf>. 16.12.2011.
- Allen, J., O’Toole, W., Harris, R. & McDonnell, I. 2011. Festival & special event management. Australia: John Wiley & Sons Australia Ltd.
- Carbon Trust. 2011. Carbon footprint. <http://www.carbontrust.co.uk/cut-carbon-reduce-costs/calculate/carbon-footprinting/pages/carbon-footprinting.aspx>. 27.12.2011.
- Dolceta Euroopan komissio 2010. Ympäristömarkkinointi. <http://www.dolceta.eu/suomi/Mod1/-Ymparistomarkkinointi-.html>. 26.1.2012
- Elinkeinoelämän keskusliitto 2010. Yritykset vihreän talouden eturintamassa. http://www.ek.fi/ek/fi/tutkimukset_julkaisut/2010/9_syys/yritykset_vihrtalouden_eturintamassa.pdf. 26.1.2012
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Global Footprint network 2010. Ecological footprint. <http://footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/trends/finland/>. 3.1.2012.
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2005. Tutki ja Kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Jallinoja, M. 2009. Green New Deal. Helsinki: Vihreä sivistysliitto ry.
- Joensuun Popmuusikot ry. 2011a. Ympäristölupaus. <http://www.ilosaarirock.fi/ymparisto/ymparistolupaus.php>. 14.9.2011.
- Joensuun Popmuusikot ry. 2011b. Ympäristöteot. <http://www.ilosaarirock.fi/2011/ymparisto/tekoja.php>. 17.10.2011.
- Joensuun Popmuusikot ry. 2011c. Ympäristövinkkejä. <http://www.ilosaarirock.fi/2011/ymparisto/vinkkeja.php>. 17.10.2011
- Jones, M. 2010. Sustainable Event Management: A Practical Guide. Lontoo: Earthscan
- Kananen, J. 2008. Kvantti: Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kettunen, A. 2000. Joensuun Popmuusikot ry 1971 – 1999. <http://www.ilosaarirock.fi/2000/pop-historia.pdf>. 11.1.2012.
- Kilpiä, K. 2011. Ympäristötyö maakunnallisella tasolla: Power Point – esitys. Email karri.shemeikka@gmail.com. 30.11.2011.
- Kuluttajavirasto. 2002. Ympäristömarkkinointi. <http://www.kuluttajavirasto.fi/File/893ad0d4-74e9-479d-9d38-a2a788c106e0/Ymp%C3%83%C2%A4rist%C3%83%C2%B6markkinointi+.pdf>. 26.1.2012
- Könnölä, T. & Rinne, P. 2001. Elinehtona eettisyys: Vastuullinen liiketoiminta kilpailuetuna. Helsinki: Kauppakaari.
- Nevalainen, O. 2009. Hiilijalanjälki ekotehokkuuden mittarina. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/46496/nbnfi-fe200906241646.pdf?sequence=3>. 4.1.2012.
- Opetushallitus 2011. Vastuullinen kulutus. http://www.edu.fi/yleissivistava_koulutus/aihekokonaisuudet/kestava_kehitys/teemoja/ymparistotietoiseksi_kuluttajaksi/vastuullinen_kulutus. 19.12.2011

- Pohjois-Karjalan sähkö Oy 2011. Ympäristölle ystävällistä energiaa. http://www.pks.fi/Sivu/PKS_VIHREA. 16.12.2011
- Pyykkönen, M. 2010. Joensuun Popmuusikot: Power point – esitys. Email karri.shemeikka@pkamk.fi. 8.9.2010
- Rantanen, M. 2011. Ilosaarirock-festivaalin hiilijalanjälki. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/27947/Rantanen_Mikko_2011_05_03.pdf?sequence=1. 17.10.2011.
- Rissa, K. 2001. Ekotehokkuus – enemmän vähemmästä. Helsinki: Edita Oyj
- Ritthoff, M., Rohn, H., Liedtke, C. & Merten, T. 2002. MIPS-laskenta. <http://www.sll.fi/luontojaymparisto/kestava/materiaaleja/WIspecial27fi.pdf>. 4.12.2011.
- Rope, T. 2000. Suuri markkinointikirja. Helsinki: Kauppakaari Oyj.
- Suomen kestävän kehityksen toimikunta, 1995. Kestävä kehitys. Helsinki: Ympäristöministeriö.
- Suomen luonnonsuojeluliitto, 2008. Ekologinen selkäreppu ja MIPS. <http://www.sll.fi/luontojaymparisto/kestava/mips/>. 4.12.2011
- Tampereen luontokoulu, 2011. Ekotehokkuuden mittareita. <http://koulut.tampere.fi/luontokoulu/ymparistoagentti/lukio/kulutus/mittarit.html#2>. 11.1.2012.
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, 2009. Vaikutusteema: Sosiaalisesti kestävä kehitys ja tasa-arvo. <http://info.stakes.fi/iva/FI/Toteutus/Tunnistaminen/keke.htm>. 12.12.2011.
- Tilastokeskus, 2006. Kestävällä kehityksellä on monta mittaria. http://www.stat.fi/tup/tietotrendit/tt_05_06_kestava-kehitys.html. 20.12.2011.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2003. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Helsinki: KustannusosakeyhtiöTammi.
- Turun kaupunki 2012. Ekotehokkuuden mittarit. <http://www05.turku.fi/ekoteho/kasikirja/ekotehokkuus.htm>. 14.12.2011.
- Varsinais-Suomen yrittäjät, 2008. Kilpailuvaltina kestäväkehitys. <http://www.ylehti.fi/arkisto/artikkeli/2140>. 17.1.2012
- Ympäristömerkintä. 2011. <http://www.ymparistomerkki.fi/ymparistomerkki>. 19.12.2011.
- Ympäristöministeriö, 2011. Mitä on kestävä kehitys. <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=265854&lan=FI>. 10.1.2012
- Yurope 2006. Goals of yourope. <http://www.yourope.org/goals.aspx>. 8.9.201

The logo for 'typala' is displayed in a white, lowercase, sans-serif font. The text is centered within a dark grey rectangular background that has a subtle drop shadow, giving it a three-dimensional appearance.

Tervehdys sinä arvostettu Ilosaarirockin puurtaja!

Ilosaarirock on tehnyt jo vuosia töitä festivaalin aiheuttaman ympäristökuormituksen pienentämiseksi. Tuotannon päästöistä lähes 60 % aiheuttaa tapahtuman rakentaminen. Siksi onkin hyvä selvittää, millainen tieto / taito sinulla on Ilosaarirockin ympäristötyöstä ja mitä olisit valmis tekemään lisää, jotta saataisiin rokista vielä "vihreämpi" festivaali.

Tässä kyselyssä on kysymyksiä, jotka koskevat Ilosaarirockin ympäristötyötä rakentamisen näkökulmasta. Vastauksesi käsitellään 100 % luottamuksellisesti ja toivon, että ne olisivat myös rehellisiä. Vastaamalla rehellisesti voit osaltasi parantaa tutkimuksen luotettavuutta.

1. Ikä?

- alle 18 -vuotias
- 18 - 23
- 24 - 29
- 30 - 35
- 36 - 40
- yli 40 -vuotias

2. Sukupuoli?

- nainen
- mies

3. Koulutus?

- Peruskoulu
- Ammattikoulu/opisto
- Lukio
- Ammattikorkeakoulu
- Yliopisto
- Muu mikä?

4. Päätoiminen ammattisi?

5. Minkälaisia työtehtäviä olet tehnyt Ilosaarirockin rakentamisessa / purkamisessa?

Oikein suunnitellulla ja toteutetulla ympäristötyöllä voidaan vähentää huomattavasti ympäristöä kuormittavia päästöjä. Sellaisia voivat olla esimerkiksi ympäristökoulutus, kierrätysneuvonta, oikeaoppinen jätteenkäsittely, ajoneuvojen käytön vähentäminen, roskaamisen minimointi, ympäristöystävällisten tuotteiden ostaminen jne.

6. Oletko tietoinen Ilosaarirockin tekemästä ympäristötyöstä?

- kyllä
- en

Jos vastasit kysymykseen 6 **en**, ole hyvä ja jatka suoraan kysymykseen numero 9.

7. Kuinka paljon olet mielestäsi saanut tietoa Ilosaarirockin ympäristötyöstä?

- erittäin paljon
- melko paljon
- jonkin verran
- melko vähän
- erittäin vähän

8. Kerro vielä ne kanavat joiden kautta olet saanut tietoa edellä mainitusta?

Huom! Voit valita useamman vaihtoehdon.

- kavereilta
- vastaavilta
- Ilosaarirockin nettisivuilta
- paikallislehdestä
- paikallisradiosta
- jostain valtakunnallisesta mediasta, mistä?
- jostain muualta, mistä?

Kommentoi vapaasti kysymyksiin 7 ja 8.

9. Kuinka paljon ekologisuus merkitsee sinulle arkielämässä?

- erittäin paljon
- melko paljon

- jonkin verran
- melko vähän
- erittäin vähän
- ei ollenkaan

Kysymyksissä 10 - 15 pyytäisin sinua pohtimaan kuinka tärkeäksi luokittelisit seuraavat ympäristöteot arkielämässä.

Jokaiseen seikkaan liittyy viisi vastausvaihtoehtoa, jotka on pisteytetty seuraavasti:

Mikäli asia on sinulle **erittäin tärkeä**, valitse numero **5**.

Mikäli **melko tärkeä**, valitse numero **4**.

Kun et osaa sanoa pidätkö asiaa tärkeänä tai yhdentekeväenä, valitse numero **3**.

Mikäli **melko yhdentekevä**, valitse numero **2**.

Mikäli **täysin yhdentekevä**, valitse numero **1**.

10. jätteiden kierrätys.

11. veden kulutuksen tarkkailu.

12. julkisen liikenteen käyttö.

13. sähköyhtiöiden tarjoama nk. "vihreän sähkön" käyttö.

14. palveluiden ja tavaroiden osto lähimmältä mahdolliselta tarjoajalta.

15. ympäristöystävällisesti
tuotettujen tuotteiden osto.

valitse numero

Komentoi vapaasti kysymyksiin 10 - 15.

16. Kuinka paljon sinulle on merkitystä, että ekologisuus
huomioidaan myös Ilosaarirockin rakennuksessa?

- erittäin paljon
- melko paljon
- jonkin verran
- melko vähän
- erittäin vähän
- ei ollenkaan

Komentoi vapaasti kysymykseen 16.

Kysymyksissä 17 - 24 pyytäisin sinua pohtimaan kuinka
tärkeäksi luokittelisit seuraavat asiat Ilosaarirockin
ympäristötyössä.

Jokaiseen seikkaan liittyy viisi vastausvaihtoehtoa, jotka on
pisteytetty seuraavasti:

Mikäli asia on sinulle **erittäin tärkeä**, valitse numero **5**.

Mikäli **melko tärkeä**, valitse numero **4**.

Kun et osaa sanoa pidätkö asiaa tärkeänä tai yhdentekeväenä, valitse numero **3**.

Mikäli **melko yhdentekevä**, valitse numero **2**.

Mikäli **täysin yhdentekevä**, valitse numero **1**.

17. ympäristökoulutus ennen Ilosaarirockin rakennuksen alkua.

18. kierrätysneuvonta Ilosaarirockin rakennuksen aikana.

19. kierrätysneuvonta purkuviikon aikana.

20. opastaulu esim. "raksakopin" läheisyydessä, mistä ilmenee selkeät toimintatavat kuinka toimia ekologisesti.

21. ajoneuvojen ja työkoneiden turhan käytön minimointi.

22. Laulurinteen alueella liikkumiseen hankitut polkupyörät jotka ovat työntekijöiden käytössä.

23. rakennuksen aikana Laulurinteen luontoa saastuttavaa virtsankarkailua minimoidaan alueelle hankituilla wc-kopeilla.

24. palveluiden ja tuotteiden osto mahdollisuuksien mukaan paikallisilta tarjoajilta.

Kommentoi vapaasti kysymyksiin 17 - 24.

Ilosaarirockissa kertakäyttöisyys on kirosana! Tämä tarkoittaa sitä, että myös sen rakentamisessa pyritään minimoimaan kertakäyttötuotteiden kulutusta sekä kierrättämään rakennustavaroita ja -materiaaleja seuraavalle vuodelle.

Seuraavaksi arvio kuten aikaisemmissa kysymyksissä asteikolla **1-5**, kuinka tärkeänä pidät alla lueteltujen materiaalien / tavaroiden uusiokäyttöä ja kertakäytön minimointia?

25. laudat, vanerilevyt ym. rakennuksessa käytettävä puutavara.

valitse numero

26. kevytpeitteet ja pressut.

valitse numero

27. kiinnitysnaulat ja irtohihnat.

valitse numero

28. naulat, ruuvit ja mutterit.

valitse numero

29. opastekyltit.

valitse numero

30. somistuksen käyttämä deco-materiaali.

valitse numero

31. työhanskojen loppuun käyttö, ennen uusien käyttöönottamista.

valitse numero

32. juomamukin käyttö useampaan kertaan.

33. saman vesipullon käyttö rakennuksen ja purkamisen aikana.

Kommentoi vapaasti kysymyksiin 25 - 33.

34. Mitä seuraavista ympäristötoista olisit valmis tekemään rakennuksessa?

Huom! Voit valita useamman vaihtoehdon!

- kierrättämään ja lajittelemaan rakennus- ym. jätteitä.
- valitsemaan tuotehankinnoissa ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja.
- siivoamaan omat roskat töiden loputtua.
- siivoamaan näkyvät roskat alueelta niiden eteen sattuessa.
- minimoimaan oman auton käyttöä.
- välttämään turhaa ajoneuvojen ja työkoneiden käyttöä Laulurinteen alueella.
- suojelemaan Laulurinteen maaperää välttämällä nurmikolla ajoa.
- käyttämään samaa juomapulloa rakennuksen ja purkamisen aikana.
- heittämään tupakantumpit tuhkakuppeihin.
- välttämään turhaa veden valuttamista.
- sammuttamaan sähkölaitteet yöksi ja taukojen ajaksi.
- välttämään turhaa valojen polttamista.
- miettimään itse miten voisit toimia ekologisemmin.
- luomaan vanhoille tavaroille uusia käyttökohteita.

Kommentoi vapaasti kysymykseen 34.

35. Mikä on mielestäsi vaikeinta ympäristötyön tekemisessä?

- ei ole tarpeeksi osaamista
- saatavilla ei ole tarpeeksi tietoa
- ei ole mahdollisuutta tehdä
- liian vaivalloista
- ei kiinnosta
- jokin muu, mikä?

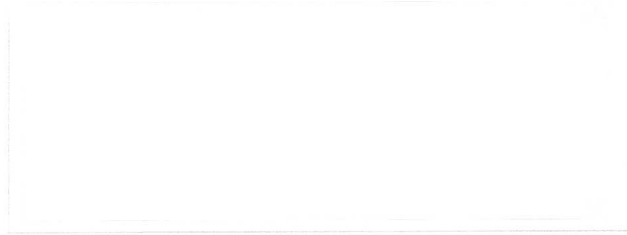
Kommentoi vapaasti kysymykseen 35.

36. Työllistääkö ympäristötekojen tekeminen mielestäsi liikaa työntekijöitä konkreettisen rakennustyön ohella?

- kyllä
- ei

Kommentoi vapaasti kysymykseen 36.

37. Kerro muutamain sanoin, kuinka koet ympäristötyön omasta mielestäsi Ilosaarirockin rakennuksessa.

38. Nyt sana on vapaa! Kerro omin sanoin, mitä voisimme tehdä Ilosaarirockin rakennuksessa, jotta saisimme siitä vieläkin ekologisemman?

